

BTW-aangifte als basis voor een ondernemingsbelasting.

Dit memo beschrijft wat de mogelijkheden zijn van het vereenvoudigen van de belasting van ondernemingen door deze te baseren op de BTW-aangifte. Dit houdt een andere wijze van heffen in dan die wij nu kennen in de Vpb en de IB (winst uit onderneming), waar de heffing is gebaseerd op de winst van de onderneming zoals die op grond van de resultatenrekening is vastgesteld. Globaal zou kunnen worden geheven over de volgende grondslag.

omzet (geleverde goederen en diensten)
minus: waarde van ingekochte goederen en diensten
minus: loonkosten
minus: rentekosten
plus: rentebaten
belastbare grondslag

De kosten van bedrijfsmiddelen zouden meteen in aanmerking worden genomen (onroerend goed ouder dan twee jaar buiten beschouwing gelaten). Deze goederen worden dan niet meer geactiveerd met als gevolg dat er op dus ook niet meer (fiscaal) op kan worden afgeschreven. De belastbare grondslag is dan veel grover dan de huidige grondslag in de IB en de Vpb. Bij een negatieve grondslag volgt geen belastingheffing maar wordt ook geen belasting teruggeven, zoals bij de BTW.

Ondernemer

De door de ondernemer verrichte leveringen en diensten blijken deels uit de BTW-aangifte. Daarbij moet worden opgemerkt dat de OB een ander ondernemersbegrip kent dan de Vpb en de IB. Het ondernemerschap wordt voor de OB relatief snel aangenomen. Het winststreven is voor de OB niet relevant. Daarnaast kunnen ook overheden ondernemer voor de BTW zijn. In de Vpb zijn er ook Vpb-plichtige overheidsondernemingen, maar wel in een beperkte mate. De BTW kent ook een ander moment van verantwoord van de omzet dan de winstbelasting.

Omzet

In de BTW-aangifte is opgenomen.

- De (waarde van de) leveringen en diensten binnen Nederland.
- De leveringen aan het buitenland indien er daadwerkelijk goederen de grens overgaan en aan een ondernemer worden geleverd.
- De diensten die worden verricht binnen de EU aan een andere ondernemer.
- De goederen waarvoor een 0% tarief geldt, worden wel opgegeven, maar deze aangifte is niet erg betrouwbaar daar waar het uitvoer betreft.
- Fictieve leveringen en diensten (interne prestaties bij de ondernemer) worden ook opgenomen in de BTW-aangifte.

Wat de fictieve prestaties betreft, zou de BTW-aangifte tot een te ruime grondslag kunnen leiden.

In de BTW aangifte is niet opgenomen.

- De waarde van de diensten die worden verricht buiten de EU.
- De waarde van de diensten die worden verricht binnen de EU (muv NL) aan niet-ondernemers
- De waarde van de leveringen die buiten Nederland plaatsvinden.
- Goederen en diensten waarvoor een vrijstelling geldt.¹

De BTW-aangifte geeft over dit deel van de omzet dus geen informatie.

Ingekochte goederen en diensten

In de BTW-aangifte is opgenomen.

- De inkopen uit een andere EU lidstaat waarbij sprake is van een intracommunautaire verwerving in Nederland c.q. indien het een verlegde intracommunautaire dienst betreft.
- De inkopen buiten de EU indien sprake is van invoer van goederen.

In de BTW-aangifte is de waarde van de inkopen in Nederland niet opgenomen. De BTW-aangifte vermeldt alleen de aftrekbare BTW en voorziet niet in een tariefspecificatie. Het is een verdichte

¹ Globaal genomen zijn de volgende prestaties vrijgesteld van BTW: de levering van onroerende zaken ouder dan 2 jaar, onderwijs, diensten in de medische sector, diensten door sportverenigingen aan hun leden, sociaal-culturele diensten en producten, financiële diensten, kinderopvang, zorgdiensten en huishoudelijke verzorging, diensten door componisten, schrijvers en journalisten en fondswerving door vrijgestelde organisaties.

post op de aangifte. Het is daarom niet mogelijk het inkoopbedrag van de goederen en diensten te berekenen.

Kosten

Indien het saldo van de geleverde en ingekochte goederen en diensten bekend is (waarbij nu de waarde van de ingekochte goederen en diensten dus niet uit de BTW-aangifte blijkt) is vervolgens de vraag welke kosten in mindering moeten worden gebracht en waar deze kostenposten op zijn gebaseerd. In de OB worden namelijk alleen goederen- en dienstenstromen gezien. De loonkosten kunnen worden ontleend aan de LB-aangifte. Gezien hun omvang (en invloed op het commerciële bedrijfsresultaat) zouden de kapitaalkosten (en - baten), ook in mindering moeten worden gebracht. Deze rentelasten (en - baten) zouden wellicht kunnen worden gebaseerd op de vennootschappelijk (commerciële) jaarrekening. Dit brengt wel met zich dat ook de kosten die geen betrekking hebben op Nederlandse activiteiten in mindering komen. Voorts zouden ook bovenmatige rente en kunstmatige gecreëerde rentelasten (weer) in aftrek komen.

Wat na deze aftrekposten nog resteert, is de belastbare grondslag.

Internationale aspect

Omdat het om een nieuw soort belasting zou gaan die aanzienlijk afwijkt van een klassieke winstbelasting, is niet bekend hoe het buitenland deze zou kunnen gaan zien. Wellicht zou het buitenland vragen kunnen stellen bij de onderworpenheid van vennootschappen en natuurlijke personen waardoor er dubbele belasting zou kunnen ontstaan. Dit zou de noodzaak om belastingverdragen aan te passen met zich kunnen brengen.

Conclusie

Bij de huidige BTW-aangifte zijn er onvoldoende gegevens beschikbaar voor een ondernemingsheffing. De belangrijkste gegevens die ontbreken, zijn de waarde van de vrijgestelde goederen en diensten en de waarde van de ingekochte goederen en diensten in het binnenland. Het zou nogal wat tijd vergen om de BTW-aangifte zodanig aan te passen dat deze gegevens wel worden opgegeven en vervolgens worden verwerkt. Dit heeft vooral te maken met automatiseringsproblemen.

Fiscale winst op basis van commerciële jaarstukken

Jaarwinst en totale winst

- Gaat het alleen om de jaarwinst bedoeld in artikel 3.25 IB of gaat het ook om de totale winst bedoeld in artikel 3.8 IB?
- Aansluiten bij de commerciële jaarstukken voor de bepaling van de totale winst betekent dat verslaggevingsregels niet alleen bepalen in welk jaar maar ook of een voordeel tot de fiscale winst behoort.
- Aansluiten bij de commerciële jaarstukken voor de bepaling van de jaarwinst betekent dat verslaggevingsregels alleen bepalen in welk jaar een voordeel tot de fiscale winst behoort, zodat het alleen gaat om een verschuiving tussen de jaren.

Wat is het doel?

- Administratieve lastenverlichting doordat commerciële en fiscale winst naar dezelfde grondslagen worden bepaald.
- Efficiencyvoordeel doordat het fiscale toezicht (voor een deel) verlegd kan worden naar openbare accountants.

Wat zijn de grondslagen voor de commerciële jaarrekening?

- Beursgenoteerde rechtspersonen en financiële instellingen moeten hun geconsolideerde jaarrekening opstellen volgens IFRS. Hun enkelvoudige jaarrekening kan worden opgesteld volgens IFRS of de Nederlandse GAAP (= boekhoudregels).
- Niet-beursgenoteerde rechtspersonen kunnen hun enkelvoudige en geconsolideerde jaarrekening opstellen volgens IFRS of de Nederlandse GAAP.
- Kleine rechtspersonen (ruim 95% van de Vpb-plichtigen) kunnen hun jaarrekening opstellen op basis van fiscale waarderingsgrondslagen, waardoor de commerciële winst aansluit bij de fiscale.¹

Wat zijn de opties voor aansluiting bij de commerciële stukken?

1. Fiscale jaarwinst op basis van IFRS, met beperkte fiscale aanpassingen, voor alle ondernemingen.
2. Fiscale jaarwinst op basis van IFRS, met beperkte fiscale aanpassingen, voor ondernemingen die IFRS toepassen.
3. Fiscale jaarwinst op basis van de commerciële jaarstukken, opgemaakt op basis van de RJ, de IFRS of een andere standaard, met beperkte fiscale aanpassingen.

Wat zijn de voor- en nadelen van die opties?

1. Een verplichting tot toepassing van IFRS geldt alleen voor beursfondsen². Dat is een paar procent van alle ondernemingen. Invoering van IFRS als basis voor de fiscale winstbepaling zou een lastenverzwaring betekenen voor alle ondernemingen die IFRS niet toepassen. In 2005 schreef Prof. dr. L.G.M. Stevens het volgende in het advies 'voluit vooruit voor het mkb' (op blz. 35): "Met de IFRS-regelgeving en de steeds verdergaande richtlijnen voor de Jaarverslaglegging worden de administratie en de verantwoording hiervan echter steeds complexer. Voor deze nieuwe regels is de informatiebehoefte op de beurs leidend geweest. Voor de meeste mkb-bedrijven en de vele familiebedrijven - waarbij het aandelenvermogen van het bedrijf binnen de familiekring blijft - zijn deze verslagleggingvereisten echter grotendeels overbodig, zodat in felte onnodig kosten moeten worden gemaakt voor het voeren van de administratie. Bovendien gaat de voor het mkb aantrekkelijke flexibiliteit van het fiscale winstbegrip verloren."

De bestaande mogelijkheid voor kleine ondernemingen om hun commerciële winst aan te laten sluiten bij de fiscale, is moeilijk met optie 1 te verenigen.

¹ Een rechtspersoon is klein als aan 2 of meer van de volgende voorwaarden is voldaan in twee opeenvolgende jaren:

- de waarde van de activa op basis van de verkrijgingsprijs is niet meer dan € 4,4 mln;
- de netto omzet is niet meer dan € 8,8 mln;
- het gemiddeld aantal werknemers is minder dan 50.

Of aan 2 voorwaarden is voldaan, moet - in principe - op geconsolideerde basis worden bepaald.

² Daarnaast is IFRS ook verplicht voor ondernemingen die schuldpapieren op een gereglementeerde effectenbeurs genoteerd hebben, zoals Schiphol Groep, Nuon en Essent.

2. Optie 2 betekent een administratieve lastenverlichting voor een beperkte groep ondernemingen (beursfondsen). Een nadeel is dat de fiscale winst voor wel respectievelijk niet aan de beurs genoteerde ondernemingen naar verschillende grondslagen wordt bepaald.

3. Optie 3 is het gunstigst uit een oogpunt van administratieve lastenverlichting. Hierbij zijn we echter nog verder verwijderd van een uniforme grondslag voor de fiscale winstbepaling.

Wat betekent aansluiten bij de commerciële jaarwinst?

- Het fiscale begrip goed koopmansgebruik is niet meer leidend voor de fiscale jaarwinstbepaling. Daarvoor in de plaats komen de verslaggevingsregels.

Welke fiscale aanpassingen zijn in elk geval nodig?

- Het arm's length beginsel kan tot aanpassingen leiden.
- De deelnemingsvrijstelling kan niet worden afgeschaft, reeds vanwege de Moeder-dochterrichtlijn.
- De commerciële consolidatie kan niet zonder meer in de plaats komen van de fiscale eenheid in de Vpb. Commerciële consolidatie is gebaseerd op feitelijke zeggenschap (veelal bij een meerderheidsbelang). Bovendien is de fiscale eenheid optioneel en is consolidatie in principe verplicht. Ook worden buitenlandse groepsvennootschappen meegeconsolideerd die niet worden betrokken in de Nederlandse belastingheffing.

Enkele verschillen tussen commerciële en fiscale grondslagen

- IAS 2: Geen IJzeren voorraadstelsel en geen Lifo-waardering, beide zijn volgens goed koopmansgebruik wel mogelijk.
- IAS 3: IFRS verbiedt afschrijving op goodwill. Volgens NL GAAP moet deze worden afgeschreven in overeenstemming met de wijze waarop de bepaling van de overnameprijs (en dus de restpost goodwill) heeft plaatsgevonden, dit kan 3 jaar zijn, of 7 of 12 jaar. Fiscaal wordt in 10 jaar afgeschreven.
- IAS 16: Zolang de fiscale afschrijvingsbeperking voor vastgoed budgettair noodzakelijk blijft, kun je niet naar IFRS toegroen.
- IAS 37: Het voorzieningenbegrip onder IFRS lijkt strenger dan onder goed koopmansgebruik.
- De toepassing van "fair value accounting" bij de fiscale winstbepaling zou ingrijpende gevolgen kunnen hebben.

Wat is er tegen aansluiten bij de commerciële winst?

- De commerciële verslaglegging moet een 'getrouw beeld' geven van bezittingen en schulden ten behoeve van aandeelhouders en schuldeisers en heeft niet als primair doel vast te stellen wat de bijdrage van een onderneming aan de overheidsfinanciën moet zijn. Stel een DGA Int de debiteuren van zijn BV en gebruikt deze voor privé-bestedingen, waarna de BV een bedrag van enkele tienduizenden euro's afboekt als 'oninbare debiteuren'. Stel dat in relatie tot de grootte van de onderneming die afboeking 'niet materieel' is zodat de jaarrekening weliswaar onjuist is maar niettemin een 'getrouw beeld' geeft. Aansluiten bij de verslaggevingsregels betekent dan een fiscale aftrekpost voor de zelf geïnde debiteuren. Misschien een wat gechargeerd voorbeeld, maar het geeft wel aan wat er kan gebeuren als het commerciële jaarverslag rechtstreeks bepalend is voor de fiscale winst.
- Bij kleine ondernemingen (ruim 95% van de Vpb-plichtigen) is juist de omgekeerde trend waarneembaar: aansluiting van de verslaglegging bij fiscale grondslagen. Het is mogelijk om die ontwikkeling ongemoeid te laten en daarnaast voor de grotere ondernemingen aan te sluiten bij IFRS. Dat betekent echter twee verschillende benaderingen voor de fiscale winst.

Maatregel: Afschaffen van het tariefopstapje van de VPB

1. Ontwikkeling en achtergronden van de verschillende tarieven van de Wet Vpb 1969

Bij de invoering van de Wet Vpb 1969 is een tariefopstapje geïntroduceerd: een lager tarief voor belastbare winstbedragen van (toen) f. 40.000,-. Met ingang van 1 januari 1985¹, is het tariefopstapje vervallen. Door de verlaging van het hoogste belastingtarief kwam dat tarief onder het toen geldende tarief van het tariefopstapje. Er is destijds geen reden gezien een tariefopstapje te handhaven omdat de gedachte dat in de vennootschapsbelasting slechts een strikt proportioneel tarief past, de overhand had. Dit werd onderbouwd met een verwijzing naar de praktijk, waaruit werd opgemaakt dat er geen verband kan worden gelegd tussen de omvang van de belastbare winst van een lichaam en de mogelijkheid van dat lichaam om belasting te betalen, waarin, gelet op de historie van deze bepaling, wel de rechtsgrond is gelegen. Daarbij werd opgemerkt dat vennootschappen die behoren tot grote concerns geringe winsten kunnen hebben en andersom dat kleine vennootschappen aanzienlijke winsten kunnen geven.

Gaande de jaren vinden vanuit het oogpunt van fiscale lastenverlichting voor het bedrijfsleven verdere tariefsverlagingen plaats. Tariefsdifferentiatie werd weer ingevoerd toen het VPB-tarief werd vastgesteld op 35%. Er werd een hoger tarief geïntroduceerd (40%) voor belastbare winst tot (aanvankelijk) fl. 250.000. Deze maatregel trof met name het MKB dat hierdoor zwaarder werd belast. De achtergrond voor deze maatregel lag in het verminderen van de spanning tussen de belastingheffing over winsten in IB en Vpb-sfeer. Ook budgettaire redenen speelden een rol. Er werd geen aanleiding gezien startende ondernemingen tegemoet te komen. Argumenten daarvoor waren dat startende ondernemingen veelal in de inkomstenbelastingsfeer beginnen en dat het niet mogelijk bleek om tot een werkbare afbakening te komen.

Het tariefopstapje werd vervolgens in een aantal jaren afgebouwd. Met ingang van 1 juli 1994² gold het tarief van 40% alleen nog voor de eerste fl. 100.000. Deze maatregel was onderdeel van een pakket lastenverlichtende maatregelen voor het bedrijfsleven ter bevordering van de werkgelegenheid. Achtergrond van deze wijziging was erin gelegen om het MKB tegemoet te komen. Het verhoogde tarief trof met name het MKB. Voorts werd overwogen dat een gedifferentieerd tarief in de vennootschapsbelasting in andere landen een onbekend fenomeen is. De keus om het tariefopstapje voor het winsttraject tot fl. 100.000 te handhaven was enerzijds ingegeven door budgettaire afwegingen en anderzijds door de wens om de spanning die bestond tussen de IB-tarieven en het Vpb-tarief te overbruggen.

Met ingang van 1 januari 1996³ is het Vpb-tarief voor de eerste fl. 100.000 gedurende een aantal jaren stapsgewijs verlaagd tot (het VPB-tarief van) 35% met ingang van 1 januari 1998. Vanaf dat moment bestond het tariefopstapje niet meer. Overwogen werd dat de keuze voor het drijven van een onderneming in de IB-vorm of in de BV-vorm door tal van factoren wordt beïnvloed, waarvan het belastingtarief er één zal zijn. Het verdwijnen van het tariefopstapje zou juist voor het MKB van groot belang kunnen zijn. Al met al werd aan dit laatste aspect meer betekenis toegekend dan aan de overbruggingsfunctie van het tariefopstapje.

Met ingang van 1 januari 2000 is het tariefopstapje weer opnieuw geïntroduceerd⁴. Er was geen budgettaire ruimte voor een generieke verlaging van het Vpb-tarief. Er is destijds bewust gekozen voor een knip in de tarieven in die zin dat een lager tarief (30%) gaat gelden voor belastbare winst tot een bedrag van fl. 50.000, welke begrenzing een budgettaire reden had. Het verlaagde tarief kwam vooral ten goede aan het MKB, en biedt deze sector weer mogelijkheden voor werkgelegenheidsgroei en innovatie. In de jaren die volgen, worden de tarieven (zowel het reguliere Vpb-tarief als het verlaagde tarief) verder verlaagd. Bij het Belastingplan 2002 volgde een verlaging voor zowel het reguliere tarief als het tariefopstapje. In het Belastingplan 2005⁵ werden een aantal maatregelen getroffen gericht op verbetering van het ondernemings- en vestigingsklimaat, waaronder een verlaging van het (hogere) Vpb-tarief, een verlaging van de tariefopstap en verhoging van de zelfstandigenaftrek. De verlaging van het tariefopstapje was voor

¹ Wet van 8 november 1984, Stb. 1984, 532

² Wet van 29 juni 1994, Stb. 1994, 498

³ Wet van 18 december 1995, Stb. 1995, 660

⁴ Wet van 22 december 1999, Stb. 1999, 579

⁵ Wet van 16 december 2004, Stb. 2004, 653

het MKB van belang: de concurrentiepositie van het MKB op de import- en exportmarkt verbeterde ten opzichte van de buitenlandse ondernemingen. Daarnaast werd het MKB gestimuleerd door de verlaging van het VPB-tarief: door het aantrekken van buitenlandse investeringen ontstond een betere toeleveringspositie voor het MKB.

Overzicht van de tariefsontwikkeling sinds 2000:

Jaar	Winst tot		Winst tot x maar meer dan y ⁶	Winst meer dan
2000	fl. 50.000	: 30%		fl. 50.000 : 35%
2002	€ 22.689	: 29%		€ 22.689 : 34,5%
2005	€ 22.689	: 27%		€ 22.689 : 31,5%
2006	€ 22.689	: 25,5%		€ 22.689 : 30,5%
2007	€ 25.000	: 20%	€ 60.000 : 23,5%	€ 60.000 : 25,5%
2008	€ 275.000	: 20%		€ 275.000 : 25,5%
2009	€ 200.000	: 20%		€ 200.000 : 25,5%
2010	€ 200.000	: 20%		€ 200.000 : 25,5%

2. Conclusie

Het tariefopstapje is lang afwezig geweest in de vennootschapsbelasting. In het afgelopen decennium, waarin door de verschillende kabinetten veel aandacht is besteed aan verbetering van het ondernemings- en vestigingsklimaat, is het tariefopstapje weer volop teruggekomen. Budgettaire overwegingen hebben veelal een rol gespeeld bij de mate waarin invulling is gegeven aan het tariefopstapje. Een leidende gedachte in het afgelopen decennium is geweest dat het tariefopstapje c.q. MKB-tarief in het bijzonder het MKB stimuleert. Het nadeel aan het schrappen van het tariefopstapje (dat op enig moment is omgedoopt tot MKB-tarief) kan zijn dat dit een negatief effect kan hebben op de positie van het MKB en dan met name in het kader van werkgelegenheid, innovatie en concurrentiepositie. Daarbij komt dat het tariefopstapje inmiddels al weer 10 jaar bestaat en in de loop der jaren een steeds grotere betekenis heeft gekregen. Waar het verlaagde tarief aanvankelijk slechts van toepassing was op belastbare winstbedragen tot € 22.678, gaat het inmiddels om een belastbaar winstbedrag van € 200.000. Deze verruiming zal het niet eenvoudig maken om het tariefopstapje ruw af te schaffen.

Anderzijds heeft ook lange tijd een hoger tarief gegolden voor het MKB of een uniform tarief. In de tijd dat één tarief gold, leefde de gedachte dat een proportioneel tarief mogelijk beter past bij de vennootschapsbelasting. Want ook al pakt een verlaagd tarief voor relatief lage belastbare winstbedragen gunstig uit voor het MKB, het lage tarief geldt natuurlijk ook voor grote vennootschappen met een lage fiscale winst. Dit doet weer afbreuk aan het feit dat het lage tarief is bedoeld om vooral het midden- en kleinbedrijf te stimuleren. Want het is de vraag of het juist is in zijn algemeenheid te veronderstellen dat kleinere vennootschappen een lagere belastbare winst hebben dan grote(re) vennootschappen. Wanneer het doel is om het MKB te stimuleren, zijn er mogelijk ook andere wegen waarlangs dit kan geschieden. De vraag is dan ook of een proportioneel tarief niet beter past bij de vennootschapsbelasting. Een tarief vormgegeven als schijventarief komt in de vennootschapsbelasting (c.q. daarmee vergelijkbare belasting) in andere (Europese) landen niet veel voor.

⁶ Winst meer dan € 25.000 maar minder dan € 60.000

Inventarisatie belastinguitgaven en doelstelling winstfeer

Regeling:	<i>Zelfstandigenaftrek</i>
Beschrijving:	De zelfstandigenaftrek geldt voor een ondernemer die voldoet aan het urencriterium (1225 uur per kalenderjaar) en die aan het begin van het kalenderjaar nog geen 65 jaar is. De zelfstandigenaftrek bedraagt maximaal 9.251 euro bij een winst minder dan 13.695 euro en neemt geleidelijk af tot 4.488 euro bij een winst groter dan 58.340 euro. De regeling is sinds 2007 ook van toepassing op ondernemers die ouder zijn dan 65 jaar en bedraagt 50 procent van de zelfstandigenaftrek voor gelijkwaardige ondernemers jonger dan 65 jaar. In het Belastingplan 2010 wordt voorgesteld dat de zelfstandigenaftrek voor ondernemers die niet in aanmerking komen voor de extra zelfstandigenaftrek voor starters niet langer in aftrek kan worden gebracht op niet-winstinkomen.
Doelstelling:	Het stimuleren van ondernemerschap.
2010: 1188	2011: 1211 2012: 1234 2013: 1257 2014: 1281

Regeling:	<i>Extra zelfstandigenaftrek starters</i>
Beschrijving:	Startende ondernemers die in één of meer van de vijf voorgaande jaren geen ondernemer waren en bij wie in die periode niet meer dan tweemaal de zelfstandigenaftrek is toegepast, hebben recht op een extra zelfstandigenaftrek van 2.070 euro.
Doelstelling:	Het stimuleren van ondernemerschap en het bevorderen van de bereidheid om startersrisico te lopen.
2010: 68	2011: 69 2012: 71 2013: 72 2014: 73

Regeling:	<i>Meewerkaftek</i>
Beschrijving:	Indien de partner van een ondernemer meewerkt in diens onderneming zonder hiervoor een vergoeding te ontvangen, heeft de ondernemer die voldoet aan het urencriterium recht op de meewerkaftek. Deze aftrek is afhankelijk van het aantal uren dat door de partner in de onderneming wordt gewerkt en bedraagt 1,25 procent van de winst indien ten minste 525 en maximaal 4 procent van de winst indien ten minste 1.750 uur wordt meegewerkt.
Doelstelling:	Fiscaal faciliteren van het verrichten van arbeid van de partner in de onderneming van de andere partner zonder de verplichting tot het aangaan van een arbeidsovereenkomst.
2010: 10	2011: 10 2012: 10 2013: 11 2014: 11

Regeling:	<i>Startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid</i>
Beschrijving:	De startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid wordt geboden in de startfase van de onderneming ingeval niet aan het normale urencriterium van 1225 uur wordt voldaan, maar wel aan een verlaagd urencriterium van 800 uur. De aftrekpost bedraagt 12.000 euro voor het eerste jaar, 8.000 euro voor

	het tweede jaar en 4 000 euro voor het derde jaar. De afrek kan niet hoger zijn dan de genoten winst. Deze faciliteit is ingevoerd in 2007.
<i>Doelstelling:</i>	Stimulering van het starten van een onderneming vanuit een uitkering inzake arbeidsongeschiktheid.

2010-2014: 14

<i>Regeling:</i>	<i>FOR, niet omgezet in een lijfrente</i>
<i>Beschrijving:</i>	De fiscale oudedagsreserve biedt ondernemers de mogelijkheid in eigen beheer een oudedagsvoorziening op te bouwen. Bij staking van de onderneming kan deze fiscale oudedagsreserve belastingvrij worden omgezet in een lijfrente. Voor zover dat niet gebeurt, omdat geen behoefte bestaat aan een dergelijke oudedagsvoorziening, heeft de regeling het karakter van een belastinguitgave.
<i>Doelstelling:</i>	De regeling beoogt een einde te maken aan ongelijkheid in behandeling tussen loontrekkenden en zelf-standigen op het gebied van de oudedagsvoorziening.

2010: 226 2011: 230 2012: 235 2013: 239 2014: 244

<i>Regeling:</i>	<i>Stakingsafrek</i>
<i>Beschrijving:</i>	Van met een gehele of gedeeltelijke staking van een onderneming behaalde winst is maximaal 3 630 euro vrijgesteld van belastingheffing. Op de in een kalenderjaar berekende stakingsafrek wordt de in het verleden genoten stakingsafrek in mindering gebracht.
<i>Doelstelling:</i>	De stakingsafrek beoogt een verzachting van belastingheffing te geven over de stakingswinst. De stakingsafrek is de voortzetting – zij het op een lager niveau – van de stakingsvrijstelling van de Wet IB 1964.

2010: 15 2011: 15 2012: 16 2013: 16 2014: 16

<i>Regeling:</i>	<i>Doorschuiwing stakingswinst</i>
<i>Beschrijving:</i>	Op verzoek is doorschuiwing van stakingswinst zonder belastingheffing mogelijk in het kader van overdracht van (een deel van) de onderneming in geval van overlijden, echtscheiding, overdracht van de onderneming aan alle medeondernemers die gedurende drie jaar een gezamenlijke onderneming drijven of in geval van inbreng van de onderneming in een naamloze vennootschap of besloten vennootschap. De belastingplichtige voor wiens rekening de onderneming zal worden voortgezet, is verplicht de oude boekwaarden van de overgedragen vermogensbestanddelen over te nemen.
<i>Doelstelling:</i>	Het niet in gevaar brengen van de continuïteit van de onderneming indien door de afrekening van de belastingclaim als gevolg van de bedrijfs-overdracht liquiditeitsproblemen ontstaan.

2010: 151 2011: 154 2012: 157 2013: 160 2014: 163

Regeling:	<i>Bedrijfsopvolgingsfaciliteit successiewet</i>			
Beschrijving:	Indien de onderneming na het overlijden vijf jaar wordt voortgezet, wordt de (conserverende) aanslag met betrekking tot 75 procent (vanaf 2010: 90 procent) van het ondernemingsvermogen kwijtgescholden.			
Doelstelling:	Bevorderen continuïteit van de onderneming.			
2010: 185	2011: 192	2012: 197	2013: 201	2014: 205

Regeling:	<i>Doorschuiwing winst uit aanmerkelijk belang bij aandelenfusie</i>			
Beschrijving:	Over het voordeel uit de vervreemding van aandelen of winstbewijzen in het kader van een aandelenfusie hoeft bij aanmerkelijk-belanghouders niet te worden geheven. De bij de aandelenfusie verkregen aandelen of winstbewijzen worden geacht tot een aanmerkelijk belang te horen. Als verkrijgingsprijs van de verworven aandelen geldt de verkrijgingsprijs van de vervreemde aandelen.			
Doelstelling:	Voorkomen dat een uit economisch oogpunt wenselijke aandelenfusie door een heffing wordt bemoeilijkt.			
2010: 39	2011: 40	2012: 40	2013: 41	2014: 42

Regeling:	<i>Landbouwvrijstelling in de inkomstenbelasting</i>			
Beschrijving:	Op grond van deze regeling worden voordelen uit landbouwbedrijf die verband houden met de waardeverandering van de grond niet tot de fiscale winst gerekend, tenzij deze waardeverandering in de uitoefening van het bedrijf is ontstaan. Een waardestijging van de grond die uitgaat boven de waarde van de grond in het kader van een landbouwbedrijf is belast.			
Doelstelling:	Deze regeling heeft een historische achtergrond.			
2010: 285	2011: 283	2012: 275	2013: 271	2014: 268

Regeling:	<i>Kleinschaligheidsinvesteringsaftrek</i>			
Beschrijving:	De kleinschaligheidsinvesteringsaftrek vormt tezamen met de energie-investeringsaftrek en de milieu-investeringsaftrek de investeringsaftrek. De kleinschaligheidsinvesteringsaftrek is een extra aftrek van een gedeelte van het investeringsvolume. Het maximumniveau bedraagt 25 procent bij een investeringsvolume tussen 2 100 euro en 37 000 euro, geleidelijk afnemend tot nihil bij een investeringsvolume van meer dan 240 000 euro per jaar. In het Belastingplan 2010 wordt een verruiming van deze regeling voorgesteld.			
Doelstelling:	Bevorderen van investeringen van relatief geringe omvang, die in het algemeen gedaan zullen worden in het midden- en kleinbedrijf.			
2010: 337	2011: 344	2012: 361	2013: 365	2014: 370

Regeling:	<i>Willekeurige afschrijving starters</i>
Beschrijving:	Startende ondernemers kunnen op basis van deze regeling willekeurig afschrijven op bedrijfsmiddelen die zijn aangeschaft in een kalenderjaar

	waarover voor hen de extra zelfstandigenafrek voor startende ondernemers van toepassing was.
Doelstelling:	Bevordering van de economische ontwikkeling en de economische structuur, daaronder begrepen de bevordering van het ondernemerschap.

2010-2014: 9

Regeling:	<i>Willekeurige afschrijving zeeschepen</i>
Beschrijving:	Deze regeling biedt de mogelijkheid om vervroegd af te schrijven op zeeschepen. De regeling kan uitsluitend worden toegepast indien niet wordt gekozen voor de forfaitaire winstbepaling en bedraagt per jaar maximaal 20 procent van de af te schrijven aanschaffings- en voortbrengingskosten. De versnelde afschrijving is slechts mogelijk voor zover de berekening van de door de belastingplichtige behaalde winst uit zeescheepvaart zonder die afschrijving tot een positief bedrag leidt.
Doelstelling:	Bevordering van de economische ontwikkeling en de economische structuur, daaronder begrepen de bevordering van het ondernemerschap.

2010-2014: 3

Regeling:	<i>Keuzeregime winst uit zeescheepvaart (tonnagebelasting).</i>
Beschrijving:	Op verzoek van de belastingplichtige wordt, in afwijking van het algemene systeem van winstbepaling, de winst uit zeescheepvaart op basis van deze regeling forfaitair bepaald aan de hand van de tonnage van de schepen waarmee die winst wordt behaald.
Doelstelling:	Bevorderen van de ontwikkeling van de zeescheepvaart in Nederland door zeevaartondernemingen aan Nederland te binden en de sector in staat te stellen te concurreren op de internationale maritieme markt.

2010: 61 2011: 69 2012-2014: 76

Regeling:	<i>Aftek speur- en ontwikkelingswerk (S&O)</i>
Beschrijving:	Ondernemers die voldoen aan het uren criterium en in het kalenderjaar tenminste 500 uur hebben besteed aan werk dat bij een zogenoemde S&O-verklaring kwalificeert als speur- en ontwikkelingswerk, hebben in 2008 recht op een aftek van 11 806 euro. Voor starters wordt deze aftek onder voorwaarden verhoogd met 5 904 euro.
Doelstelling:	Bevorderen van technologische vernieuwingen.

2010-2014: 8

Regeling:	<i>Willekeurige afschrijving investeringen bedrijfsmiddelen</i>
Beschrijving:	Als onderdeel van het Fiscaal stimuleringspakket heeft het kabinet voor investeringen in 2009 een tijdelijke willekeurige afschrijving ingevoerd.
Doelstelling:	De regeling heeft tot doel de investeringen in bedrijfsmiddelen te bevorderen.

2009: 222. verder nvt

Regeling:	<i>Vervroegde afschrijving milieu-investeringen (VAMIL)</i>
Beschrijving:	Op basis van deze regeling mag willekeurig worden afgeschreven op door de minister van VROM aangewezen milieu-investeringen. Deze regeling leidt, evenals de andere regelingen voor vervroegde afschrijving, voor de belastingplichtige tot een liquiditeits- en rente- voordeel.
Doelstelling:	Stimulering van investeringen die in het belang zijn van de bescherming van het milieu.

2010: 42 2011-2014: 32

Regeling:	<i>Energie-investeringsaftrek (EIA)</i>
Beschrijving:	De energie-investeringsaftrek behoort tot de investeringsaftrek. Op grond van deze regeling wordt een extra aftrek op de fiscale winst verleend voor aangewezen investeringen in nieuwe energiebesparende bedrijfsmiddelen en voor de kosten van advies over energiebesparende maatregelen in gebouwen of bij processen. Bij een bedrag aan energie-investeringen in een kalenderjaar van meer dan 2 200 euro bedraagt de energie-investeringsaftrek 44 procent. Het bedrag aan energie-investeringen dat ten hoogste in aanmerking wordt genomen bedraagt, indien de belastingplichtige geen onderdeel uitmaakt van een samenwerkingsverband, 113 000 000 euro.
Doelstelling:	Stimuleren van investeringen die in het belang zijn van een doelmatig energiegebruik.

2010: 298 2011: 161 2012-2014: 139

Regeling:	<i>Milieu-investeringsaftrek (MIA)</i>
Beschrijving:	De milieu-investeringsaftrek maakt onderdeel uit van de investeringsaftrek. De milieu-investeringsaftrek is een extra aftrek van het volume van milieu-investeringen die bij ministeriële regeling worden aangewezen. Bij een bedrag aan milieu-investeringen in een kalenderjaar van meer dan 2 200 euro bedraagt de milieu-investeringsaftrek 40 procent voor investeringen die behoren tot categorie I, 30 procent voor categorie II en 15 procent voor categorie III.
Doelstelling:	Stimulering van investeringen die in het belang zijn van de bescherming van het milieu.

2010: 113 2011-2014: 111

Regeling:	<i>Bosbouwvrijstelling</i>
Beschrijving:	Deze regeling houdt in dat voor- en nadelen uit bosbouwbedrijf niet tot de winst worden gerekend. Er kan worden geopteerd voor het buiten toepassing laten van deze vrijstelling. Dit laatste is aantrekkelijk in jaren waarin bij deze activiteiten verliezen worden geleden. Indien gebruik wordt gemaakt van de optie geldt dit voor ten minste 10 jaar.
Doelstelling:	Ontwikkeling en instandhouding van bos en natuur.

2010-2014: 1

<i>Regeling:</i>	<i>Vrijstelling vergoeding bos- en natuurbeheer</i>
<i>Beschrijving:</i>	Deze regeling voorziet in een (gedeeltelijke) vrijstelling voor aangewezen subsidieregelingen ten behoeve van de ontwikkeling en instandhouding van bos en natuur.
<i>Doelstelling:</i>	Ontwikkeling en instandhouding van bos en natuur.

2010-2012: 9 2013-2014: 10

Datum
30 oktober 2009

Nummer verslag

Auteur
secretariaat studiecmissie

verslag

Derde vergadering van de studiecmissie
belastingstelsel

Vergaderdatum

30 oktober 2009

Aanwezig

Afwezig

Kopie aan

1. Verslag vorige vergadering

De herziening van de notitie over de MEP is nog niet afgerond. De notitie wordt geagendeerd voor de vergadering van 13 november a.s.

2. Mededelingen

In het Instellingsbesluit ontbreekt Deze vergissing zal (uiteraard) worden rechtgezet.

Ten aanzien van de essays wordt gemeld dat Jacobs en Cnossen hebben geaccepteerd. Bovenberg wordt benaderd zodra deze van vakantie terug is. De deadline voor inlevering van de essays is vastgesteld op 4 december 2009. De inventarisatie voor een tijdstip voor de expertmeeting leidt niet tot een bevredigende uitkomst. Secretariaat en voorzitter beraden zich.

De hoorzittingen vinden plaats op 10 november van 14.00 tot 17.00 uur (genodigde organisaties) en op 18 november van 09.00 tot 12.00 uur (spontane reacties via website). Bij de leden van de commissie zal de aanwezigheid tijdens de hoorzittingen worden geïnventariseerd. Een lijstje met de genodigden voor de hoorzitting zal worden rondgezonden.

Verschillende uitgenodigde organisaties hebben aangegeven dat de termijn voor een schriftelijke voorbereiding van de hoorzitting erg kort is. Voorzitter en secretariaat hebben de lijn gekozen dat de inzendtermijn voor deze inbreng wordt verlengd tot 4 december (conform datum inlevering essays) en dat de organisaties wordt gevraagd ten behoeve van de hoorzitting wel hun hoofdpunten kort op papier te zetten.

De NOB heeft gemeld niet op de uitnodiging te kunnen ingaan, omdat het hen niet past als organisatie standpunten in te nemen over een fundamentele herziening van het belastingstelsel.

Afgesproken wordt dat leden van de commissie die benaderd worden door de pers doorverwijzen naar de voorzitter; algemene lijn is dat er niet met de pers wordt gesproken.

3. Hoofdstuk 2: begrippen en kernvragen

Valt buiten reikwijdte Wob-verzoek

4. Concept-factsheet

Doel van de factsheet is om een standaard toetsingskader voor individuele belastingmaatregelen te ontwerpen. In het slotdocument van de commissie kan daardoor ook verantwoording worden afgelegd over de gemaakte keuzes. De vergadering mist een logische opbouw in de opsomming van 14 punten. De suggestie wordt gedaan de punten te ordenen volgens de drie thema's en de twee randvoorwaarden. Dat maakt de uiteindelijke afwegingen meer transparant. Het secretariaat zal een aangepast voorstel maken, waarin ook de gemaakte tekstuele opmerkingen worden verwerkt.

5. Eerste selectie te onderzoeken belastingmaatregelen

Code 11

Afgesproken wordt dat dit lijstje wordt rondgezonden. Ook de andere leden van de commissie wordt gevraagd de

lijst met onderwerpen aan te vullen en te komen met suggesties voor een rubricering. Uiterlijk vrijdag 6 november worden deze bijdragen bij het secretariaat verwacht. Ze zullen worden verspreid de resultaten zullen op 13 november worden besproken.

Code 11

De vergadering constateert overigens dat, na het afzeggen van [redacted] mogelijke nieuwe belastingen (bankentax, Tobintax, voorstel Slob) er wel-wat bekáaid afkomen. Ook hiervoor geldt dat "men" zal verwachten dat de commissie er iets over zegt, al is het maar dat het idee is beoordeeld en verworpen (met motivering). Aan het secretariaat wordt gevraagd hier enige studie naar te verrichten; ook (andere) maatregelen in het kader van de financiële crisis kunnen in deze beschouwing worden betrokken.

6. Belasting van internationale bedrijven

Effecten van belastingmaatregelen op het vestigingsklimaat zullen in het rapport van de commissie aan de orde moeten komen. Daarbij is het noodzakelijk expliciet te erkennen dat ook op dit punt keuzes zijn te maken, bijvoorbeeld tussen een deelnemingsvrijstelling en een verrekenstelsel. Henk Vording en Ruud de Mooij wijzen op het Amerikaanse stelsel; zij zullen de commissie voorzien van nadere informatie hierover.

Op dit terrein is duidelijk sprake van calculerende belastingplichtigen; van de commissie mag dan ook worden verwacht te komen met duidelijke argumenten voor de gemaakte keuzes. Vraag hierbij is hoe wordt aangekeken tegen Nederlandse bedrijvigheid in het buitenland.

Overigens wordt in algemene zin opgemerkt dat multinationals ten aanzien van hun belastingpositie zullen moeten nadenken over de impact op de publieke opinie.

7. Rondvraag

Gevraagd wordt naar de mogelijke onderwerpen van de vergadering van 13 november. Onderdelen van de agenda zullen zijn:

- de aangepaste notitie over de MEP;
- het lijstje met maatregelen en de rubricering;
- aangepast hoofdstuk 2;

[redacted] (lid managementteam Belastingdienst) zal van 16.00 tot 16.30 aanwezig zijn om de commissie vanuit de Belastingdienst van input te voorzien.

Datum
7 december 2009

Nummer verslag

Auteur
secretariaat studietoelagen

verslag

Vijfde vergadering van de studietoelagen
belastingstelsel

Vergaderdatum

4 december 2009

Aanwezig

Afwezig

Kopie aan

1. Verslag vorige vergadering

De voorzitter heeft na de vorige vergadering de heren benaderd voor het schrijven van een essay over de Vpb. Geen van de heren zag een mogelijkheid om hier (op korte termijn) op in te kunnen gaan. Er zal nu vanuit de studietoelagen een aanzet moeten komen voor een discussie over de Vpb. Er komt waarschijnlijk het expliciete verzoek om met dit onderwerp iets te doen naar aanleiding van het consultatieproces over de Vpb. Dit werd later beaamd door de Staatssecretaris tijdens zijn bezoek aan de studietoelagen. (Ondertussen is dit verzoek neergelegd in de zgn. Sinterklaasbrief over de Vpb.)

Code 11

2. Mededelingen

Tijdens de behandeling van het Belastingplan in de Tweede Kamer heeft de staatssecretaris aangegeven dat de Commissie wat zou doen met de volgende onderwerpen:

- Dividendbelasting
- Ondernemerswinstbelasting
- Vereenvoudiging heffingskortingen
- Generieke verlaging belasting op arbeid i.p.v. specifieke regelingen, m.n. ouderen
- Vergroening
- "arbeidsinkomen" ondernemer hoog belasten "reserveerinkomen" laag. Dit is anders bij Dga en IB-ondernemer. Dilemma aan commissie meegeven
- Taskforce landschap: punten die niet voldoende zijn geadresseerd worden meegeven aan commissie

Tevens is er een motie aangenomen waarin het kabinet wordt opgeroepen een onderzoek te verrichten naar een leefvormneutraal belastingstelsel. Tijdens de behandeling van het wetsvoorstel tot aanpassing van de Successiewet is een

vergelijkbare motie aangenomen waarbij expliciet aan de studiecommissie wordt gevraagd te onderzoeken in hoeverre de successiewet aansluit bij moderne samenlevingsvormen, In de Belastingplan-motie zit geen verwijzing naar de commissie. Het onderwerp lijkt te passen bij het pakket eenvoud waarbij er voor kan worden gekozen om iedereen geen voordelen te geven of iedereen evenveel.

Valt buiten reikwijdte Wob-verzoek

Er is een brief van Shell binnengekomen met hun zienswijze op de toekomst van het Nederlandse belastingstelsel. vraag

Valt buiten reikwijdte Wob-verzoek

3. Verslag hoorzittingen

In de hoorzittingen is het thema vlaktaks door velen genoemd. Tegelijkertijd worden onder deze term vele verschillende vormen verstaan. Duidelijk is echter dat de studiecommissie iets met dit thema zal moeten doen. Er lijkt minder moeite te bestaan bij belangenorganisaties om de belastingen en premies te integreren. De heer Kavelaars had toegezegd in zijn schriftelijke bijdrage expliciet in te gaan op een vermogenswinstbelasting als mogelijk alternatief voor box 3. Dit is echter niet gebeurd. De heer Kavelaars zal worden benaderd of hij dit alsnog zou willen doen.

Naar aanleiding van de vraag wat de studiecommissie gaat doen met alle ingebrachte schriftelijke stukken wordt afgesproken dat er een groslijst van onderwerpen zal worden gededistilleerd uit deze stukken en vervolgens zal worden besloten welke onderwerpen de studiecommissie wil meenemen en welke niet.

Valt buiten reikwijdte Wob-verzoek

6. Presentatie door het secretariaat van een eerste verkenning van de drie pakketten

Valt buiten reikwijdte Wob-verzoek

7. Bezoek staatssecretaris aan de commissie

Valt buiten reikwijdte Wob-verzoek

In de vennootschapsbelasting zou er kunnen worden overgestapt naar een systeem van winstbepaling dat het IFRS als uitgangspunt neemt, waarbij er nog maar een klein aantal aanpassingen plaatsvindt (bijv. deelnemingsvrijstelling) om tot de fiscale winst te komen. De staatssecretaris geeft ook aan dat hij de studielcommissie verzoekt om de discussie over de behandeling van rente in de vennootschapsbelasting mee te nemen. Hij wil graag kijken naar een radicale variant waarin de rente volledig wordt gedefiscaliseerd. De voorzitter vraagt daarbij ruimte om ook na te kunnen denken over een vermogensaftrek. Verder wordt het idee van een forfaitaire aftrek voor het gehele vermogen (eigen en vreemd) genoemd. De staatssecretaris staat niet negatief ten opzichte van zo'n forfaitaire aftrek. Bij aanpassingen van de behandeling van rente zal de positie van de banken bijzondere aandacht moeten krijgen.

Code 11

Code 11

8. Vervolg discussie over drie pakketten

Valt buiten reikwijdte Wob-verzoek

9. Rondvraag

Het secretariaat zal proberen zo veel mogelijk stukken voor de kerst aan de leden rond te sturen. De voorzitter bedankt Theo Langejan alvast voor het door hem voor de studiecommissie verrichte werk.

Datum
18 januari 2010

Nummer verslag

Auteur
secretariaat studiecommissie

verslag

Zesde vergadering van de Studiecommissie
Belastingstelsel

Vergaderdatum
Aanwezig

15 januari 2010

Afwezig
Kopie aan

2. Mededelingen

Valt buiten reikwijdte Wob-verzoek

Stef is benaderd door de NOB voor twee zaken: een bijeenkomst en petit comité op 10 of 11 maart over de VPB en de jaarbijeenkomst in juni. Voor de bijeenkomst in maart zal het secretariaat nagaan wie er van minfin of de belastingdienst aanwezig zijn en of deze verslag kunnen doen aan de commissie. [] geeft aan benaderd te zijn voor de bijeenkomst en al toe heeft gezegd te komen. Voor de bijeenkomst in juni heeft Stef toegezegd aanwezig te zijn, maar niet te zullen spreken, tenzij het rapport dan openbaar is en zijn bijdrage de politieke discussie niet verstoort.

Op 14 januari is een Algemeen Overleg gehouden in de Tweede Kamer over de Sinterklaasbrief over de VPB. De staatssecretaris heeft daarbij volgehouden dat de commissie zich niet zal buigen over het alsnog invoeren van de rentebox, maar op een hoger abstractieniveau naar de VPB zal kijken. Verschillende partijen hebben aangegeven dat ze twijfels hebben of alle bedrijven (m.n. multinationals) wel de juiste fair share betalen. Dit zou ook hun mening over een schuif van Vpb naar BTW kunnen kleuren.

Aert-Jan Grotenhuis heeft in SC (de voormalige staatscourant) van 13 januari kritiek geuit op de commissie dat wetenschappers niet mee (kunnen) denken op zijn website geplaatst. (bijlage 1) De commissie besluit hier niet formeel op te reageren. Als iemand hem in een informele setting tegen komt, zou hij/zij het tactisch ter sprake kunnen brengen.

3. Tijdschema

Valt buiten reikwijdte Wob-verzoek

4. Verder plan van aanpak

Er was discussie over het ambitieniveau van de commissie, is het "slechts" en voorstudie of gaan we ook de diepte in en proberen we een grand design te maken. Er lijkt overeenstemming dat het eindrapport de politici een duidelijke richting moet laten zien die je op zou kunnen gaan met het belastingstelsel.

De berekeningen van het CPB dienen om meer inzicht te krijgen in de gevolgen van verschillende maatregelen. Zij zijn niet de enige informatie waarop de commissie zijn advies baseert. Na ommekomst van de CPB-berekeningen en de nadere analyses door het secretariaat, kunnen dan maatregelen ingedeeld worden in pakketten en kunnen conclusies worden getrokken.

□ stelt voor om op de vergadering van 19 februari een presentatie te geven met daarin de effecten van:

- verschuivingen in de belastingmix
- maatregelen in de IB
- structuurwijzigingen in de VPB

□ zal voor de volgende vergadering een memo maken met daarin een voorstel waarmee ze aan de slag zouden kunnen gaan en wat ze erover zouden kunnen zeggen.

Valt buiten reikwijdte Wob-verzoek

5. Verschuivingen in de belastingmix

Veel van de vragen kunnen worden beantwoord aan de hand van standaardvarianten. □ zal in zijn memo ook aandacht besteden aan de standaardvarianten aan de hand waarvan de gevraagde schuiven geanalyseerd kunnen worden. Daarin zal hij aangeven welke schuiven niet geanalyseerd kunnen worden en bij welke schuiven andere modellen dan de CPB-modellen andere resultaten geven.

6a. Belastingheffing en leefvorm

Valt buiten reikwijdte Wob-verzoek

Valt buiten reikwijdte Wob-verzoek

6b. Heffingskortingen, grondslagversmallers, negatieve inkomstenbelasting

Valt buiten reikwijdte Wob-verzoek

6e. Successierecht (Schenk- en erfbelasting)

Valt buiten reikwijdte Wob-verzoek

7. Rondvraag

De overige agendapunten worden doorgeschoven naar de volgende vergadering. Omdat deze naar verwachting niet voldoende zal zijn om de gehele lijst met onderwerpen door te lopen, wordt er op **vrijdag 29 januari om 9.00u** een extra vergadering belegd.

Bijlage 1: Aertjan Grotenhuis in Staatscourant 13-01-2010*achtergrond***Studiegroep broedt op heel nieuw belastingstelsel**

Twintig heroverwegingsgroepen moeten ideeën aandragen voor grootscheepse bezuinigingen, waaronder één die de Belastingdienst doorlicht. Maar er is een 21e werkgroep met een fundamentele opdracht op fiscaal gebied: het voorbereiden van een nieuw belastingstelsel. De voorstudie moet juni 2010 klaar zijn, het nieuwe belastingstelsel pas aan het eind van het komend decennium. Het voorzitterschap van de studiegroep is van meet af aan omstreden.

De wortels van de commissie voeren terug tot een ingrijpende herziening van de inkomstenbelasting in 2001. De evaluatie daarvan werd, na jarenlange vertraging, in 2008 door de Tweede Kamer afgesloten met een caleidoscopisch wensenpakket voor een verdergaande herziening. Staatssecretaris De Jager van Financiën is niet wars van grote ambities, al is hij zelf hard tegen de grenzen van zijn eigen mogelijkheden aangelopen. Zijn voorgenomen fundamentele herziening van het successierecht heeft schipbreuk geleden en mondde uit in een simpele tariefverlaging. Een fundamentele herziening van het formele belastingrecht (AWR) is in de ijskast verdwenen. Een omvorming van de vennootschapsbelasting komt niet van de grond.

Als handreiking publiceerden drie vooraanstaande fiscalisten in 2008 in het gezaghebbende *Weekblad fiscaal recht* een compleet wetsvoorstel ter verbetering van de vennootschapsbelasting. Hoewel de staatssecretaris dat voorstel inmiddels heeft afgewezen, kreeg hij wel de smaak van de samenwerking met de betrokkenen te pakken. Zeker met Stef van Weeghel, vooraanstaand belastingadviseur bij het advieskantoor PricewaterhouseCoopers in Amsterdam en één dag per week hoogleraar belastingrecht aan de Universiteit van Amsterdam.

Hun nauwe relatie staat niet model voor De Jagers benadering van andere belastingadviseurs annex wetenschappers. De staatssecretaris associeerde dergelijke dubbele functies in de Tweede Kamer herhaaldelijk met dubbele en dubbele motieven. Van Weeghel daarentegen rangschikte hij in de Tweede Kamer onder de adviseurs die ter wille van rust op het wetgevingsfront bereid zijn hem op voorhand in alle openheid de zwakke plekken in zijn wetgevingsplannen te onthullen.

In de Miljoenennota 2010 spiegelt het kabinet ons in 2020 een belastingstelsel voor dat solide, eenvoudig en milieuvriendelijk is. Om dat voor te bereiden, deed De Jager een beroep op Van Weeghel als onafhankelijk voorzitter van de studiecommissie. De kwalificatie 'onafhankelijk' trok hij later overigens in. Toch kreeg de staatssecretaris van de PVV in de Tweede Kamer kritische vragen voor zijn klezen nadat Van Weeghel in een Zembla-televisieuitzending in verband werd gebracht met grootscheepse belastingontwijking door Nederlandse multinationals, de cliënten van de belastingadviseur Van Weeghel.

Maar de staatssecretaris wil alleen de hoogleraar Van Weeghel kennen en gaf hem de taak, uitgaande van de visie van de miljoenennota, na te gaan wat er aan het belastingstelsel moet veranderen. Daarvoor moest Van Weeghel zijn oor te luisteren leggen bij andere deskundigen. Onder hen is er overigens nauwelijks animo om bij de commissie aan tafel te verschijnen, maar dat remt het

enthousiasme van de staatssecretaris in het geheel niet. 'Een realistisch scenario is wellicht dat men op het gebied van de belastingen heel radicale wijzigingen zal voorstellen,' liet de bewindsman de Kamer onlangs weten. |

Ondertussen gebruikt hij de commissie als makkelijk loket voor elke ongemakkelijke vraag naar fiscale vernieuwing. Variërend van vleestax tot vlaktax schuift hij elke uitdaging naar een fiscale visie door. En passant neemt de staatssecretaris de vrijheid zelf openbare aanwijzingen aan de studiec commissie te geven, zoals het omzetten van de overdrachtsbelasting in een heffing op het bezit van onroerend goed.

De comfortabele periode van tijdelijke politieke immuniteit die de staatssecretaris zo voor zichzelf heeft geschapen, eindigt voorlopig bij het Kamerdebat eind juni 2010. Dan staan zowel de fiscale bezuinigingsplannen voor de korte termijn als de herziening 2010 ter discussie. Meteen daarna volgen het zomerreces en de hectiek van de begroting 2011. Als die achter de rug is, staan de Kamerverkiezingen voor de deur.

Eigenlijk is de daaropvolgende kabinetsformatie het enige moment om een serie gevoelige fiscale maatregelen (zoals een aanpassing van de hypotheekrenteaftrek) te treffen in de context van een grote ultrull van politieke wensen. De kabinetsformateur kan dan kiezen uit de fiscale herzieningsplannen die bij de nieuwe coalitie passen. Zo berust het belastingstelsel op een overdachte politieke keuze.

Auteur Aertjan Grotenhuis

Bijlage 2: korte samenvatting van CPB-studie over het plan-Van Elswijk uit 1995

Valt buiten reikwijdte Wob-verzoek

Datum
4 februari 2010

Nummer verslag

Auteur
secretariaat studiecommissie

verslag

Negende vergadering van de Studiecommissie
Belastingstelsel

Vergaderdatum

4 februari 2010

Aanwezig

Afwezig

Kopie aan

1. Verslag vergadering 29 januari

Valt buiten reikwijdte Wob-verzoek

geeft aan dat er een kans bestaat dat het kabinet t.z.t. de voorkeur heeft om het rapport van de commissie tegelijkertijd met de HO-rapporten aan de Kamer aan te bieden. Om die reden zou de aanbieding aan de Kamer via het kabinet moeten lopen en niet rechtstreeks door de minister en de staatssecretaris.

2. Mededelingen

Valt buiten reikwijdte Wob-verzoek

Kamerlid Paul Tang heeft voorgesteld om een rondetafelgesprek te houden met de wetenschappers die een advies hebben geschreven voor de Studiecommissie en de vaste Kamercommissie voor Financiën. Dit voorstel is aangehouden tot de volgende procedurevergadering van de vaste commissie, op 17 februari.

3. Gesprek met Van der Zande (SG LNV)

Valt buiten reikwijdte Wob-verzoek

3.a Nieuw vergaderschema

Het voorstel voor een nieuw vergaderschema wordt goedgekeurd. Op 19 maart en 23 april zal de commissie de gehele dag vergaderen. De voorzitter en het secretariaat zullen nog bekijken welke besprekingsmethode het beste kan worden gebruikt tijdens de sessie van 19 maart. De commissie krijgt graag de voorbereidende stukken zo snel mogelijk. Dat geldt zowel voor eventuele powerpointpresentaties voor 19 maart als voor conceptteksten voor het eindrapport die daarna worden opgesteld.

4.a Ondernemingswinstbelasting

[] houdt een inleiding. De OWB is lang een academisch onderwerp geweest. Reden om het niet aan te pakken zijn de verdelingseffecten van de overgang in de richting van een OWB. Bij een meer gelijke behandeling en gelijke opbrengst zal een verschuiving optreden van kleine IB-ondernemers naar grotere IB-ondernemers en DGA's. Inmiddels is er ook aandacht voor het feit dat de ondernemersfaciliteiten voor een hoge marginale druk zorgen en zodoende ondernemers ontmoedigen te groeien. Zij heeft twee varianten uitgewerkt:

- één waarin de IB-ondernemer meer wordt behandeld als DGA, en
- een variant waarin door vermogensaftrekken de kapitaalcomponent van het ondernemersinkomen lager wordt belast dan de rest van de winst.

In de discussie spelen drie hoofdthema's

- evenwicht tussen DGA en IB-ondernemer
- verschillende of gelijke belasting van inkomsten uit arbeid en inkomsten uit vermogen
- de wenselijkheid van extra stimulering van het ondernemerschap.

De commissie stelt vast dat er wel behoefte is aan meer evenwicht tussen kleine IB-ondernemers, kleine DGA's, resultaatgenieters en werknemers, maar dat er minder behoefte is aan gelijke behandeling van grote ondernemingen, zoals multinationals enerzijds en DGA's anderzijds.

Code 11

¹ Een rechtspersoon is klein als aan 2 of meer van de volgende voorwaarden is voldaan in twee opeenvolgende jaren:

- de waarde van de activa op basis van de verkrijgingsprijs is niet meer dan € 4,4 mln;
- de netto omzet is niet meer dan € 8,8 mln;
- het gemiddeld aantal werknemers is minder dan 50.

Of aan 2 voorwaarden is voldaan, moet – in principe – op geconsolideerde basis worden bepaald.

Code 11

In België bestaat een optionele transparantie of heeft deze bestaan. al naar de actuele stand van zaken informeren.

Code 11

4.b Vpb Sinterklaasbrief

Code 11

Het onderwerp dividendbelasting zal tijdens de volgende vergadering worden besproken. Het CPB kan geen effecten berekenen van afschaffing van de dividendbelasting.

4.c Bankenbelasting/Tobin-tax

Eenzijds kan de commissie instemmen met de conclusie dat er in de eindrapportage een beschrijvende passage over de Bankenbelasting wordt opgenomen waarbij verdere stappen afhankelijk worden gemaakt aan internationale ontwikkelingen, zoals bij het IMF. Hoewel ook wordt afgevraagd of het dan niet beter is over het onderwerp niks te zeggen. Anderzijds zijn er wel nog ontwikkelingen in het denken over de bankenbelasting gaande. Om die reden wordt het onderwerp op PM gezet.

5. Rondvraag

Geen opmerkingen

Datum
5 maart 2010

Nummer verslag

Auteur
secretariaat studiecommissie

verslag

Tiende vergadering van de Studiecommissie
Belastingstelsel

Vergaderdatum

19 februari 2010

Aanwezig

Afwezig

Kopie aan

1. Verslag vergadering 4 februari

De Vaste Commissie voor Financiën van de Tweede Kamer heeft besloten om in april een hoorzitting te houden met de schrijvers van de essay's. Het secretariaat zal bij deze hoorzitting aanwezig zijn.

2. Mededelingen

Er wordt gevraagd of er interesse is om na de vergadering van 19 maart (die de hele dag duurt) gezamenlijk wat te gaan eten. Henk van Arendonk geeft aan dat hij om 15.00 weg moet die dag. Henk Vording moet meteen na de vergadering richting vliegveld. De rest heeft wel interesse in een diner. De voorzitter geeft aan eerst nog van de afwezigen te willen horen of zij interesse hebben in een diner alvorens definitief te besluiten.

Er is besloten om niet te werken met een facilitator of andere vormen van beslissingsversnellers tijdens de vergadering van 19 maart. Gezien de goede en open sfeer in de commissie leken dit soort vergadervormen geen toegevoegde waarde te hebben. Het secretariaat en de voorzitter komen op 17 maart bij elkaar om de vergadering van de 19^e voor te bereiden. Dit zal leiden tot een powerpointpresentatie die de 17^e 's avonds zal worden rondgestuurd.

Er is enige publiciteit ontstaan rond het rapport van CE dat ten grondslag lag aan het essay van Bernard ter Haar. Het secretariaat zal dit rapport aan de leden rondsturen.

3. Presentatie over tussenresultaten CPB

Veranderingen in de IB

Valt buiten reikwijdte Wob-verzoek

Valt buiten reikwijdte Wob-verzoek

Valt buiten reikwijdte Wob-verzoek

Veranderingen in de VPB

De veranderingen in de VPB zijn doorgerekend met het model CORTAX. In het welvaartsbegrip dat in dit model wordt gehanteerd zit ook vrije tijd. In MIMIC is dit niet het geval. Het verdient aanbeveling om dit meer in lijn te brengen, bij voorbeeld door het effect op de consumptie te presenteren.

Code 11

Code 11

Een tariefsverlaging lijkt effectiever voor de welvaart dan de introductie van een vermogensaftrek. Dit wordt echter in belangrijke mate verklaard door toenemende winststromen via Nederland. Het effect op het BBP van een tariefsverlaging is kleiner dan dat van een vermogensaftrek die evenveel kost.

Code 11

Veranderingen in de belastingmix

De veranderingen in de belastingmix zijn doorgerekend met het model SAFFIER. Het blijkt niet goed mogelijk met dit model schuiven van en naar de VPB en van en naar overig inkomen in kaart te brengen. Verhoging van de IB is marginaal slechter voor het BBP dan verhoging van de BTW. Dit kan overigens wellicht verklaard worden uit het feit dat een deel van de BTW (hoog tarief) wordt betaald door de overheid. Verhoging van milieubelastingen is minder schadelijk dan verhoging van de IB, maar schadelijker dan verhoging van de BTW. Uiteindelijk zijn de effecten van schuiven op het BBP gering. Indien de commissie een aanpassing van de belastingmix zal willen adviseren zal zo'n advies daarom op andere redenen moeten worden onderbouwd dan economische efficiëntie.

4. Toekomst dividendbelasting

Niet behandeld.

5. Variant ondernemingswinstbelasting

Niet behandeld

6. Defiscaliseren personenauto bij bedrijven

Niet behandeld

7. Rondvraag

Geen opmerkingen

Verslag eerste hoorzitting studietoelating commissie belastingstelsel dd. 10 november 2009

Samenvatting

1) *CNV*.

Het CNV wil dat rekening gehouden wordt met de draagkracht van mensen; de sterkste schouders zouden de zwaarste lasten moeten dragen. Daarom pleit het voor een tijdelijke verhoging van het belastingtarief op inkomen boven de Balkenendenorm. Daarna zou structureel voor een vlaktaks gekozen moeten worden, waarbij de resulterende denivellering opgelost wordt door een slim systeem van heffingskortingen. Daarnaast zou ingegrepen moeten worden in regelingen met een buitenproportioneel voordeel voor mensen met hogere inkomens, waardoor deze regelingen hun doel voorbij schieten.

Het CNV wijst verder op het belang van verdere harmonisatie in EU-verband en op het aanpakken van niet-duurzaamheid in de zin van milieu, maar ook in de sociale zin.

2) *FNV*.

De FNV benadrukt het belang van periodiek onderhoud aan het belastingstelsel, omdat op termijn mogelijkheden tot belastingarbitrage in grote mate worden uitgebuit. Hij hoopt dat de commissie, in het licht van de gevolgen van de huidige crisis, ervoor open staat tot lastenverzwaringen over te gaan ondanks de voorwaarde van lastenneutraliteit. Eigen en vreemd vermogen zouden fiscaal gelijk behandeld moeten worden en regelingen voor zelfstandigen zouden zich niet slechts op groei moeten richten. In het kader van vergroening verwijst de FNV naar zijn rapport "A Social and Green Deal".

3) *Platform Zelfstandige Ondernemers (PZO)*.

Het PZO benadrukt dat zzp'ers ondernemers zijn en stelt dat (de uitvoering van) wetgeving daarop toegespitst moet worden. In dat kader stelt het ook voor de Loonbelasting af te schaffen en de Inkomstenbelasting door middel van voorlopige aanslagen te gaan innen. Er zou een fundamenteel onderscheid gemaakt moeten worden tussen inkomen dat gedragen wordt door arbeid en inkomen dat gedragen wordt door risico (winst). Inkomen dat gedragen wordt door arbeid, moet in alle gevallen op gelijke wijze behandeld worden (met dezelfde faciliteiten) en hetzelfde geldt voor winst. Het PZO pleit voor een rechtsvormneutrale winstbelasting, bij voorkeur in de Vennootschapsbelasting.

4) *Stichting Natuur en Milieu (SNM)*.

De SNM streeft ernaar de *goods* in het kader van de vergroening te stimuleren door middel van fiscale prikkels. *Bads* moeten zwaarder worden belast. Daartoe doet de SNM een aantal voorstellen voor nieuwe belastingen en het aanpassen van bestaande belastingen. De insteek is: de vervuiler betaalt.

5) *VNO-NCW*.

Het speerpunt van het VNO-NCW is het verlagen van de marginale en effectieve tarieven in de Inkomstenbelasting (vooral in de perceptie van mensen). Daarbij kan een vlaktaks uitkomst bieden. Het pleit voor een verschuiving van directe naar indirecte belastingen en een rechtsvormneutrale winstbelasting in de vorm van bijvoorbeeld een winstbox. Ook het VNO-NCW pleit ervoor de Loonbelasting af te schaffen en in plaats daarvan de Inkomstenbelasting door middel van voorlopige aanslagen te gaan innen. Daarnaast zou de dividendbelasting afgeschaft moeten worden.

6) *Register Belastingadviseurs (RB)*.

Het RB merkt op dat het verschil in fiscale behandeling tussen ondernemers, resultaatgenieters en werknemers de laatste jaren flink is toegenomen. Het pleit ervoor te beoordelen of deze verschillen in de huidige arbeidsmarkt nog wel gerechtvaardigd zijn. Daarnaast pleit het RB voor een minder complexe Vennootschapsbelasting, zodat ook MKB-bedrijven daarin hun weg kunnen vinden. Ook het RB pleit voor een rechtsvormneutrale winstbelasting, maar het stelt daarbij dat deze slechts op lange termijn haalbaar zal zijn.

CNV.

Ten eerste geeft het CNV aan dat de inbreng van vandaag nog niet uitgebreid is besproken in de vereniging. Het is een voorlopige inbreng, waar nog haken en ogen aan zitten. Uiterlijk 4 december zal een definitief, gedragen stuk worden aangeleverd.

CNV hanteert in de verdere presentatie zes uitgangspunten:

1) Breed draagvlak onder Nederlandse bevolking voor veranderingen.

CNV bemerkt een sterke roep in de achterban om de sterkste schouders de zwaarste lasten te laten dragen. Daarom heeft zij eerder voorgesteld om inkomens boven de Balkenendenorm tegen zestig procent te belasten. Structureel is dat niet nodig, maar het zou nu wel draagvlak creëren voor de bezuinigingen die ongetwijfeld ook de lagere en middeninkomens treffen. Ook een vereenvoudiging leidt waarschijnlijk wel ergens tot pijn; budgetneutraal wil niet zeggen zonder verschuiving. De tariefsverhoging heeft daarmee een symboolwaarde (het budgettaire effect is beperkt) om te laten zien dat (ook) de hogere inkomens erop achteruit gaan.

2) Internationale effecten (vooral in EU-verband).

CNV pleit voor verdere harmonisatie van grondslagen en tarieven. Een dergelijke harmonisatie is bij de huidige ontwikkeling van de Europese markt onmisbaar om een level playing field te creëren en een race to the bottom te voorkomen. Als voorbeeld wordt daarbij de VPB aangehaald, omdat op dat gebied de meeste concurrentie plaatsvindt en omdat bedrijven volgens CNV makkelijker verplaatsen dan burgers.

3) Rekening houden met draagkracht van de belastingplichtige.

- CNV kent de door het CDA voorgestelde vlaktaks een goede kans toe. Een dergelijke vorm van belastingheffing komt de eenvoud en de werking van de arbeidsmarkt ten goede. Het gaat om de perceptie dat promotie en overwerk beloond worden. Met een vlaktaks is direct duidelijk dat je meer overhoudt als je meer of op hoger niveau werkt.

Het onder punt 1 voorgestelde 60%-tarief zou van tijdelijke aard moeten zijn, waarna structureel de vlaktaks wordt ingevoerd. Denivellerende effecten acht het CNV niet wenselijk. Deze moeten worden opgeheven door een slim systeem van heffingskortingen. Verdere nivellering ziet het CNV niet als doel en gezien de omstandigheden waarschijnlijk als onmogelijk. Daarnaast heeft verdere nivellering wellicht een negatief effect op de werking van de arbeidsmarkt.

- Het CNV wil iets doen aan regelingen met een buitenproportioneel voordeel voor hogere inkomens, zoals de levensloopregeling. Voor lagere en middeninkomens is het niet mogelijk om (zoveel) te sparen. Dit is de eerste zorg van het CNV, met het oog op het doel van de regeling (time-out tijdens het werkzame leven). Eerder zijn er door het CNV al mogelijke oplossingen voorgesteld. Hiermee is door het kabinet, ondanks opties in het coalitieakkoord, vrij weinig gedaan. Het stimuleren van sparen vindt het CNV dus geen probleem, maar wel dat het voordeel voornamelijk terecht komt bij mensen met hogere inkomens en daardoor (ook zonder fiscale prikkel) een hogere spaarquote. Daarom pleit het CNV voor een zekere indamming op termijn, bijvoorbeeld door het instellen van een plafond. Zo kan de regeling in hogere mate solidair worden en het geld dat bespaard wordt zou volgens het CNV moeten worden ingezet voor het herstel van de economie.

Het CNV wordt gevraagd een vergelijking te geven van de levensloopregeling met andere regelingen die (voornamelijk) voordeel in box 3 geven en waarvan mensen met een hoger inkomen meer gebruik kunnen maken. In de vereniging is wel gesproken over een plafond voor de giftenaftrek, maar in die regeling wordt meer het belang gezien van de instellingen die profiteren van de giften. Duurzaam beleggen is meer commercieel, maar nog steeds in het algemeen belang. De spaarloonregeling is het meest vergelijkbaar met de levensloopregeling (ook qua deelnemende inkomensgroepen). Beide zijn meer particulier en individueel, maar bij de spaarloonregeling is wel een plafond opgenomen waarboven het voordeel niet meer genoten kan worden.

4) Eenvoudiger/Inzichtelijker stelsel.

Dit onderwerp hangt samen met een goed werkende arbeidsmarkt. Uiteenlopende marginale tarieven wekken ergernis bij promotie of overwerk. De eenvoud van een vlaktaks zou daarom een stimulerend effect hebben op de arbeidsmarkt.

Daarnaast is het systeem van heffingskortingen in de IB te complex en te uitgebreid. Dit zou eenvoudiger en minder uitgebreid moeten kunnen. Voor het oplossen van de denivellering van een vlakaks zijn (Inkomensafhankelijke) heffingskortingen wel nodig, maar deze oplossing kan gevonden worden in reeds bestaande kortingen. Daarnaast is dit wel een goed moment om te bepalen of er bijvoorbeeld verschillende kortingen kunnen worden samengevoegd.

5) Goede werking arbeidsmarkt stimuleren.

Het CNV ziet in dat verlaging van de tarieven in de Loonbelasting gunstig is. Daarbij wijst zij op de samenhang van de arbeids- en woningmarkt.

6) Bijdrage aan doelstellingen duurzaamheid.

Het CNV ziet duurzaamheid op twee manieren. In het kader van milieu(ervulling) ziet zij mogelijkheden in verdere belasting op milieuvulling/energieverbruik. Daarnaast worden sociale uitsluiting en dumping van werknemers als niet-duurzaam beschouwd. In dit verband wordt een strafheffing voorgesteld.

Het CNV kan op dit moment nog niet zeggen wat het exacte budgettaire effect is van de voorgestelde wijzigingen. Het staat in ieder geval open voor zowel lastenverzwaringen als verlichtingen.

FNV.

De FNV merkt vooraf op dat al bij het aantreden van het huidige kabinet is gepleit voor een herziening van het belastingstelsel. Het is jammer dat er een crisis voor nodig is om het kabinet dat te laten inzien.

De bijdrage van de FNV is verdeeld in vijf onderdelen:

1) Algemeen.

Hoewel de politieke wil hiervoor wel eens ontbreekt, is periodiek onderhoud aan het belastingstelsel noodzakelijk. Meestal blijkt dat eens in de tien jaar grote ombuigingen nodig zijn. Het bestaande belastingstelsel begint op dat moment vaak knelpunten te kennen op het gebied van mogelijkheden tot belastingontwijking. Na verloop van tijd kan belastingarbitrage ontstaan (bijvoorbeeld als gevolg van opeenvolgende kleinere wijzigingen) waardoor het evenwicht in de belastingmix verloren kan gaan. Daarnaast bestaan er verschillen in belastingheffing in verschillende landen die constant in beweging zijn. Omdat toch altijd de mazen in de wet worden opgezocht, is een periodieke check noodzakelijk. De FNV denkt bij de periodieke herziening aan een periode van vijf jaar. Hij hoopt dat de studiecommissie (zelf) aanbevelingen op dit gebied zal doen.

2) Lastenneutraliteit als voorwaarde.

Over het algemeen is het gebruikelijk dat lastenverzwaringen en -verlichtingen in het kader van een wijziging in het belastingstelsel elkaar moeten compenseren. De huidige crisis heeft echter een grote aanslag gepleegd op de begroting en de staatsschuld en het kabinet denkt dit geheel op te lossen met behulp van bezuinigingen. De FNV daarentegen acht het onwaarschijnlijk dat lastenverzwaringen kunnen worden uitgesloten om het begrotingstekort op te lossen en de staatsschuld weer naar beneden te brengen. Lastenverzwaringen die overwogen zouden kunnen worden, zijn bijvoorbeeld het afschaffen van de fiscale facilitering van financiering met vreemd vermogen of het afschaffen van de doorwerkbonus.

Daarom, en omdat het kabinet bij de heroverwegingscommissies heeft aangegeven dat er geen taboes zijn, hoopt de FNV dat de studiecommissie een andere uitkomst dan een budgetneutrale niet als een taboe ziet.

3) Belastingmix.

De FNV is van mening dat in het huidige stelsel belastingarbitrage mogelijk is, vooral tussen de Inkomstenbelasting en Vennootschapsbelasting. Daarnaast ziet de FNV de overmatige financiering met vreemd vermogen (zowel in de woningmarkt als in de Vennootschapsbelasting) als een probleem voor de kwetsbaarheid van het systeem. Daarom pleit de FNV voor een stelsel waarin vreemd en eigen vermogen meer gelijk worden behandeld.

Om te bepalen of sprake is van evenwicht in de belastingmix moet gekeken worden naar de cijfers en de verhouding met andere landen. Zowel de trend als het niveau van Nederland wijkt af van andere landen in Europa.

Vervolgens gaat de FNV in op onderwerpen binnen de verschillende dossiers:

Arbeid

Eerder heeft de SER al gepleit voor stimulering van de arbeidsparticipatie. Het kabinet zet hiervoor stappen, maar niet voldoende en niet snel genoeg naar de mening van de FNV. Hij hoopt dat een versnelling mogelijk is, met de ruimte om daarbij de allerlaagste inkomens te ontzien.

wordt gevraagd een stelling in te nemen omtrent het maximale marginale tarief, vooral aan de onderkant van de markt, en het effect van het huidige systeem op de werking van de arbeidsmarkt. Hij geeft aan dat met de effectieve heffingskortingen wat gedaan moet worden. Het kabinet heeft de inkomensafhankelijke arbeidskorting summier ingevoerd, maar daarvoor is wat te zeggen vanwege de armoedeval die volgens de FNV niet te groot mag worden. Er is in Nederland nu eenmaal een groep werknemers die minder productief is en het is logisch dat de loonkosten enigszins in overeenstemming zouden zijn met die lagere productiviteit. In het kader van de participatieagenda is het van belang dat zoveel mogelijk mensen op de arbeidsmarkt komen en de lasten op laagbetaalde arbeid omlaag gaan.

Er heeft ook een stapeling plaatsgevonden van de stimulering van arbeidsparticipatie onder oudere werknemers. Dat is op zich positief. Tegelijkertijd loopt er een bezuinigingsoperatie in het kader van de AOW, die zich eenzijdig en uitsluitend richt op huishoudens. Zo zijn de doorwerkbonus en de arbeidskorting voor 57+ers blijven bestaan. Deze regelingen komen volgens de FNV vooral ten goede aan mensen die toch wel langer doorwerken. Ter discussie dient te staan of en hoe het hiermee gemoede bedrag beter kan worden ingezet.

In het kader van de aanvullende pensioenen zijn er plannen om het Witteveenkader aan te passen. De FNV merkt op dat veel mensen in zware beroepen deelnemen aan een regeling die het Witteveenkader optimaal benut. Aanpassingen in deze regelling zouden strijdig zijn met de door het kabinet ingeslagen richting met de regeling voor zware beroepen in het AOW plan van het kabinet. Afschaffen van het Witteveenkader in combinatie met het defiscaliseren van pensioenen leidt ertoe dat belastinginkomsten naar voren gehaald worden en dat is, juist met het oog op de vergrijzing, niet wenselijk.

Kapitaal

In dit kader is door de FNV eerder in de presentatie al het verschil in behandeling van eigen en vreemd vermogen genoemd. Uit de achterban gaan sterke geluiden op tegen de scheve verdeling op de woningmarkt. De hypotheekrenteaftrek springt daarbij het meest in het oog. Een oplossing die de FNV zich wel kan voorstellen, is het overbrengen van de eigen woning naar box 3. De uitkomst van de nieuwe vorm zou moeten zijn dat het betreden van de woningmarkt van starters en mensen die daarbij fiscale ondersteuning nodig hebben, wordt gefaciliteerd. Het budgettaire beslag van de hypotheekrenteaftrek zou dus niet ineens in zijn geheel vrijvallen. Daarbij maakt de de opmerking dat faciliteren in box 3 haast onmogelijk is. Een extra directe subsidie op de woningmarkt ziet de FNV ook niet zitten, hij ziet meer in een vrijstelling. Recentelijk is ingevoerd dat het eigen woningforfait bij een woning met een waarde van meer dan € 1 mln hoger wordt. Deze grens wordt niet geïndexeerd. De FNV vindt dit een goede maatregel om toch geleidelijk in de facilitering van eigenwoning bezit van mensen die geen ondersteuning nodig hebben te snijden.

Consumptie

De FNV stelt dat in de laatste jaren steeds meer producten zijn toegevoegd aan de levensmiddelen categorie. Momenteel zijn er tien tot twaalf onderdelen. De FNV wil een heroverweging of indeling in het laagste tarief in alle gevallen terecht is. De twee a drie onderdelen voor arbeidsintensieve diensten mogen daarbij wat betreft de FNV als laatste aan de beurt komen en verdienen daarbij de minst kritische blik. Daarbij plaatst de FNV wel de kanttekening dat lagere inkomens zwaar kunnen worden aangeslagen door veranderingen in het btw-tarief

4) Vergroening

In het kader van vergroening verwijst de FNV naar haar rapport "A social and green deal", dat in samenwerking met de milieubeweging tot stand is gekomen en een aantal voorstellen bevat. Hij pleit voor een evenwichtige verdeling tussen de stok en de wortel. De belastingplannen van de laatste jaren zijn vooral gericht op de auto. Mede door deze maatregelen is de auto ondertussen dusdanig zuinig dat er andere zaken bestaan die meer milieuvuiling met zich meebrengen (vliegtuig, koelen). De FNV pleit voor een bredere focus.

5) Zzp-ers

Nederland kent steeds meer zelfstandigen. De laatste jaren bestaat de neiging om fiscale voordelen voor zelfstandigen vooral te richten op de meer succesvolle ondernemingen en ondernemingen die zich richten op groei. De FNV merkt echter dat veel ZZP'ers bewust niet willen groeien. Deze ZZP'ers hebben over het algemeen al een lager inkomen. Daarom zou de FNV het slecht vinden als er een verschuiving zou plaatsvinden van de zelfstandigen met lagere inkomens naar de wat hogere inkomens.

Wel merkt de FNV op dat het positief is dat door het huidige belastingklimaat het hybride ondernemerschap zal toenemen en fiscale faciliteiten makkelijker bereikbaar zijn voor deze groep.

Tot slot merkt de FNV naar aanleiding van de discussie vóór haar presentatie over (de)nivellering op dat hij niet bang is dat denivellering zal ontstaan. Het stelt hem namelijk gerust dat het verleden laat zien dat na een crisis meestal een zekere vorm van nivellering heeft plaatsgevonden.

Platform zelfstandige ondernemers (PZO),

Het PZO is een overkoepelende organisatie van verschillende zzp-organisaties waar ook individuele zzp'ers zich bij kunnen aansluiten. De hier gepresenteerde visie is besproken met het algemeen bestuur van het PZO en heeft daardoor brede ondersteuning van de achterban. Het richt zich in de presentatie op de vraag hoe het belastingstelsel er in zijn visie in 2020 uit zou moeten zien en de plaats van de zzp'er daarin. Het PZO stelt aan een nieuw belastingstelsel de voorwaarden dat dit robuust, eenvoudig en transparant is en leidt tot administratieve lastenverlichting. Verder moet het stelsel flexibel zijn voor zowel ondernemer als werknemer. In de presentatie doet het PZO geen uitspraken over overgangsregelingen en uitvoering, maar het is zeker bereid daar in een later stadium over mee te denken.

1) De rol van de zzp'er in het belastingstelsel

Het PZO benadrukt dat zzp'ers ondernemers zijn en geen werknemers of een aparte categorie. Vaak blijkt dat wetgeving (die mede van toepassing is op zzp'ers) via de lijn van de arbeidsovereenkomst is opgezet. In de toekomst zal duidelijker moeten worden afgebakend op welke doelgroep wetgeving van toepassing moet zijn. Binnen deze doelgroep moeten alle belastingplichtigen op gelijke wijze behandeld worden. Daarnaast zou gestreefd moeten worden naar directe lijnen tussen belastingdienst en belastingplichtige waar de tussenkomst van bijvoorbeeld een werkgever voorkomen kan worden.

Het PZO pleit voor een fundamenteel onderscheid tussen ondernemersinkomen – gedragen door arbeid – en ondernemingsinkomen, dat wordt gedragen door risico. Het gaat om het onderscheid tussen inkomensbeleid en het al dan niet ondersteunen van het bedrijfsleven, niet om verschillen in tarieven. Al het inkomen uit arbeid (voor zzp'ers dus het ondernemersinkomen) moet volgens het PZO op dezelfde wijze belast worden. Het doet daarbij geen uitspraken over de manier waarop (vlaktafs of progressief). Pensioen- en levensloopregeling die nu in de VPB-sfeer gelden, zouden voor alle werkenden (dus ook voor IB-ondernemers en ondernemers in een BV) aan dit inkomen gekoppeld moeten worden.

Ook de verschillende soorten ondernemers (de zzp'er dus voor het ondernemingsdeel van het inkomen) zouden op ongeveer dezelfde wijze behandeld moeten worden. Op deze wijze creëer je meer flexibiliteit op de arbeidsmarkt, waarbij een ondernemer bijvoorbeeld kan switchen van IB-onderneming naar BV en terug. Ondernemingsinkomen hoort volgens het PZO in principe niet thuis in de Inkomstenbelasting en daarom zou dit inkomen bij voorkeur moeten worden belast in de Vennootschapsbelasting. Een andere optie is het creëren van een winstbox in de IB als basis voor de rechtsvormneutrale winstbelasting, waarin bijvoorbeeld de zelfstandigenaftrek kan worden ondergebracht als een speciale heffingskorting.

Op het gebied van de invulling van het onderscheid tussen ondernemers- en ondernemingsinkomen heeft het PZO geen duidelijke mening, maar voor de verdeling van het inkomen zou – in het kader van de eenvoud – gedacht kunnen worden aan een vast bedrag (denk aan gebruikelijk loon van een DGA) en voor parttime ondernemers bijvoorbeeld aan een vast percentage van de winst. Daarnaast wijst het op het feit dat er onderzoeken zijn gedaan naar de inkomens die genoten worden. Daar zou wellicht een aanknopingspunt gevonden kunnen worden.

Het PZO geeft aan nog niet alles volledig uitgedacht te hebben (vooral op het gebied van de voorzieningen). Het heeft bijvoorbeeld nog geen eenduidig standpunt over hoe gelijke behandeling van zzp'ers en werkenden uitwerkt in het kader van pensioenen. Het geeft echter wel aan tegen een verplichte pensioenvoorziening voor zzp'ers te zijn. Het zou dan eerder de voorkeur geven aan de AOW. Hetzelfde geldt voor de bijstand. Als je een levensloopregeling hebt voor werknemers, zou die er volgens het PZO ook moeten zijn voor zzp'ers, namelijk voor alle werkenden. Bottom line blijft dat het PZO pleit voor dezelfde fiscale faciliteiten voor de zzp'er als voor iedere andere werkende. In het geval van de zzp'er zou dit wel rechtstreeks tussen belastingdienst en zzp'er geregeld moeten worden, zonder tussenkomst van een "werkgever" en niet als collectief.

2. Overige opmerkingen

- Het PZO stelt voor de Loonbelasting als voorheffing op de Inkomstenbelasting af te schaffen en de Inkomstenbelasting te gaan innen door middel van voorlopige aanslagen in combinatie met een informatieplicht van werkgevers omtrent het inkomen. De incasso kan voor werknemers via de werkgever lopen.

- Zorgverzekeringen en dergelijke zouden in de toekomst niet meer via de werkgever moeten lopen, maar voor iedereen op gelijke wijze vormgegeven moeten worden.
- Als uit het SER advies inzake zzp'ers zou blijken dat de huidige opzet van rechten en plichten van zzp'ers een te groot maatschappelijk risico met zich meebrengt en dat deze onder de collectiviteit moeten worden gebracht, dan wenst het PZO geen aparte collectiviteit voor zelfstandigen, maar een basisverzekering die voor alle werkenden gaat gelden. De werkloosheidswet zou niet op zzp'ers van toepassing moeten zijn. Deze risico's vallen immers onder het ondernemersrisico en kunnen eventueel gedekt worden door de toegankelijkheid tot de levensloopregeling mogelijk te maken voor zzp'ers.

Stichting Natuur en Milieu (SNM).

SNM is een samenwerkingsorganisatie van milieuorganisaties die zich bezighoudt met beleidsbeïnvloeding. Hij houdt zich naast deze werkzaamheden onder andere bezig met de auto van de toekomst en is oprichter van de coöperatie 'Zeekracht' die zich bezighoudt met windenergie op zee.

1) Algemeen.

SNM wenst een belastingstelsel te ontwikkelen voor de toekomst waarin uitstoot van broeikasgassen en andere voor het milieu schadelijke producten wordt verminderd, de biodiversiteit verder kan worden verhoogd, de waterkwaliteit en -kwantiteit internationaal kan worden verbeterd en de ontbossing tot stilstand komt. De druk op het milieu kan worden verminderd door in de jaarlijkse belastingplannen belastingprijkeis te geven die de zogenaamde 'goods' stimuleren en de zogenaamde 'bads' zwaarder belasten. Daarbij wordt gesteund op het maatschappelijk breed geaccepteerde adagium 'de vervuiler betaalt'. Dit moet leiden tot vergroening van het belastingstelsel en meer duurzaamheid. Ook zullen deze maatregelen volgens SNM leiden tot een prikkel voor innovatie, meer werkgelegenheid en een toekomstbestendige economie. Als 'first mover' kan dit alles leiden tot een verbetering van de Nederlandse concurrentiepositie en een lagere energieafhankelijkheid. Uit onderzoek blijkt ook dat dit niet ten koste van de economische groei hoeft te gaan.

2) Voorgestelde belastingen die tot de doelstelling van SNM bijdragen.

Momenteel wordt jaarlijks ongeveer € 5 mld ontvangen in de vorm van milieubelastingen (exclusief accijnzen op brandstof en belasting op bezit en gebruik van de auto). Behalve het invoeren van nieuwe milieubelastingen, kan ook gekozen worden om de tarieven van de bestaande milieubelastingen te verhogen. De terugsluis kan gebruikt worden om milieuvriendelijk gedrag te stimuleren. Een andere optie is te differentiëren met tarieven met een budgetneutraal effect. De vliegtaks valt wat betreft SNM niet onder een van de volgende kopjes. Zij ziet herinvoering als het wegwerken van achterstallig onderhoud waarbij vliegverkeer een groot concurrentievoordeel heeft gekregen ten opzichte van vrachtverkeer en dergelijke (bijvoorbeeld door de vrijstelling van accijnzen op kerosine).

Belastingen op energie en de gebouwde omgeving.

SNM stelt voor het tarief in de 1^e schijf van de energiebelasting te verdubbelen, welke maatregel volgens haar berekening € 2 mld zal opleveren. Dit is exclusief gedrags- (korte termijn) en investeringseffecten. Naarmate de maatregel effectief energiebesparing stimuleert, zullen de inkomsten dus afnemen. Vanwege de lage elasticiteit van energieverbruik zal dat niet heel snel gaan. Als op termijn de belastinginkomsten echt te laag worden, is het goed verdedigbaar het tarief nog verder te verhogen. Investerings- en energiebesparing verdienen zich dan nog sneller terug. Daarnaast pleit SNM ervoor een heffing te creëren op het lozen van restwarmte, die € 0,6 mld zal opleveren. Deze maatregelen zouden volgens zijn berekeningen samen leiden tot een CO₂-reductie van tenminste 2 megaton.

Heffingen op mobiliteit.

SNM stelt voor de accijnzen op benzine en diesel te verhogen met € 0,15 per liter en een kilometerheffing in te voeren voor vrachtverkeer overeenkomstig de Duitse tarieven (deze variëren tussen de € 0,14 en € 0,29 per kilometer). Ten derde wil hij de (belastingvrije) kilometervergoeding verlagen naar € 0,10 per kilometer en als laatste pleit hij op het gebied van mobiliteit voor invoering van een spitsheffing rond de vier grote steden. Deze maatregelen zouden volgens SNM in totaal € 5,1 mld aan inkomsten opleveren en een CO₂-reductie van 3,3 megaton. In het onwaarschijnlijke geval dat iedereen op zeer korte termijn een elektrische auto aanschaft, loopt de overheid heel veel inkomsten mis. SNM ziet zeker de voordelen van een massale overstap naar de elektrische auto, omdat de elektriciteitsbedrijven onder het ETS vallen. Op vraag van de heer Langejan geeft SNM aan geen voorstander te zijn van zwaardere belasting op de input van de elektrische auto dan op andere elektriciteit om de derving van inkomsten op te lossen. SNM stelt dat (een deel van) de opbrengsten via de kilometerheffing teruggehaald kunnen worden.

Belastingmaatregelen land- en tuinbouw.

SNM stelt voor het verlaagde energiebelastingtarief voor de glastuinbouw af te schaffen, evenals het verlaagde Btw-tarief voor de sierteelt. Daarnaast zou een belasting op bestrijdingsmiddelen moeten worden ingevoerd. Deze maatregelen hebben ieder een (geraamde) opbrengst van € 0,2 mld; de combinatie levert dus € 0,6 mld op.

Belastingen op consumptie.

Op dit vlak stelt SNM ten eerste voor om het Btw-tarief te verhogen naar twintig procent, om de consumptie van goederen te verlagen en de consumptie van diensten te verhogen. Daarvoor kan differentiatie ingezet worden. De verpakkingsbelasting zou volgens SNM vertienvoudigd moeten worden en een gedifferentieerde vleesbelasting van gemiddeld € 1,80 per kilo ingevoerd. Deze maatregelen zullen volgens de berekeningen van SNM nog eens € 4,9 mld opleveren en bovendien een CO₂-reductie bewerkstelligen van 1,4 megaton.

Overige nog nader uit te werken belastingen.

SNM is verder nog bezig met een onderzoek naar twee geheel nieuwe heffingen. De eerste belast het gebruik van ruimte. De tweede houdt in dat een bepaald tarief betaald moet worden – vanwege het karakter van een milieubelasting bij voorkeur aan het Rijk – per vierkante meter open ruimte die bebouwd gaat worden. SNM erkent dat een veelgehoorde klacht is dat delen van het land leeglopen en dat een dergelijke heffing eraan kan bijdragen dat steeds meer mensen in al verstedelijkte gebieden gaan wonen. De heffing vormt echter een prikkel om efficiënt om te gaan met bestaande bebouwing. Zo kan een dergelijke belasting bijvoorbeeld bewerkstelligen dat ervoor gekozen wordt om bestaande bedrijventerreinen te renoveren, in plaats van nieuwe te bouwen en de oude te laten vervallen. De vraag is waar we heen willen als Nederland, onder andere in het kader van de EU-regels omtrent ecologische structuren. Als we open ruimte willen behouden, zal nu ingegrepen moeten. Om te sturen waar de open ruimte wel en niet bebouwd moet worden, moet tariefdifferentiatie worden ingezet.

Voor de openruimteheffing wordt gedacht aan een gemiddeld tarief van € 5 per vierkante meter verhard en € 2 per vierkante meter onverhard (zoals tuinen etc). Deze twee belastingen zullen naar verwachting jaarlijks gezamenlijk € 14 mld euro opleveren. Hierin zijn de schokeffecten op bestaande bebouwing al meegenomen.

Verder is SNM bezig met voorstellen voor heffingen op SO_x, NO_x en fijnstof. Volgens voorlopige berekeningen kan een dergelijke belasting € 8 mld opleveren.

3. Aanbevelingen.

SNM raadt de studiec commissie aan de belastingen op milieugrondslag zoals die door SNM zijn gepresenteerd met tenminste € 12 mld aan vergroeningen in te voeren. Daarbij dient rekening te worden gehouden met de lagere inkomens die een deel van deze heffingen via een terugsluis terug moeten ontvangen door een verlaging van de directe belastingen. Hij raadt aan de overige opbrengsten te besteden aan subsidies voor duurzame energie, energiebesparing en milieuonderzoek.

VNO-NCW.

VNO-NCW is de enige organisatie die een schriftelijke bijdrage heeft doen toekomen aan de commissie. Om niet simpelweg deze bijdrage voor te lezen zal een aantal punten uit de brief highlighten. Op een groot aantal punten sluit VNO-NCW zich aan bij vorige sprekers. VNO-NCW wil benadrukken dat het stuk niet als lobby bedoeld is en dat de definitieve inbreng voor 4 december nauwelijks af zal wijken van hetgeen in de brief vermeld staat.

1) Algemeen.

In de eerste plaats wil VNO-NCW zich aansluiten bij de FNV dat een belastingherziening nodig is; het pleit er zelfs voor deze herziening al per 2012 of 2013 in te voeren. Dit pleidooi is mede ingegeven door het feit dat er in de wereld nogal wat veranderd is; denk aan globalisering en het feit dat ook andere landen hun belastingstelsel aan het herzien zijn met als voornaamste doel groeibevordering. Nederland kan daar niet bij achterblijven. VNO-NCW realiseert zich dat het omzetten van de belastingmix als hieronder wordt voorgesteld een enorme schok teweeg zal brengen, maar doet geen voorstellen op het gebied van de transitie. Het CDA heeft de overgang naar een vlaktaks als een big bang gepresenteerd, maar VNO-NCW laat zich niet uit over de vraag of die geleidelijk of met één grote schok moet plaatsvinden. Daar moet de commissie zich over buigen.

VNO-NCW benadrukt dat de meeste maatregelen niet geïsoleerd bezien kunnen worden en is op zoek naar pakketten maatregelen die de dynamiek dienen met een uitkomst binnen een bepaalde bandbreedte.

Daarnaast wijst VNO-NCW op de adviezen van de SER die aanraadt de marginale en effectieve tarieven in de Inkomstenbelasting te verlagen. In het SER rapport 'Duurzame Globalisering' concludeert de SER dat de huidige tarieven slecht zijn voor de Nederlandse arbeidsmarktdynamiek.

2) Vlattaks.

VNO-NCW toont zich een voorstander van de vlattaks en schaaft zich achter het CDA rapport op dit punt. De derving van belastinginkomsten door een vlattaks moet niet worden opgevangen door heffing van directe belastingen, maar door een verschuiving naar heffing op consumptie en milieu. Die verschuiving is in overeenstemming met het OECD rapport en zou ten goede komen aan de werking van de arbeidsmarkt. Export is vrij van Btw, maar loonkosten (inclusief de loonbelasting) worden wel in exportprijzen verdisconteerd.

In het nieuwe systeem zou het marginale tarief op arbeid nooit hoger dan vijftig procent moeten zijn. Net als het CNV pleit VNO-NCW ervoor de denivellering als gevolg van de vlattaks op te vangen door een systeem van eenvoudige heffingskortingen. Het voordeel van een vlattaks is dan een laag zichtbaar tarief. Dat dit een belangrijke (zo niet de belangrijkste) factor is, is eerder ook regelmatig door bewindspersonen van het Ministerie van Financiën uitgedragen.

Als blijkt dat een vlattaks binnen de eis van budgetneutraliteit niet haalbaar is dan kan VNO-NCW zich ook wel vinden in een systeem met twee tarieven.

3) Rechtsvormneutrale winstbelasting.

VNO-NCW sluit zich aan bij de opmerkingen van het PZO over een winstbox en denkt dat dit winstbevorderend zal uitwerken. Wel ontstaat een transitieprobleem bij bijvoorbeeld de zelfstandigenaftrek. Als alle ondernemers met hun winst in de Vennootschapsbelasting belanden zal dit wel leiden tot hogere administratieve lasten voor kleine ondernemers door de ingewikkeldheid van de Vennootschapsbelasting. Desondanks is een winstbox wenselijk.

4) Loonbelasting.

VNO-NCW stelt voor om de inhoudingsplicht van werkgevers af te schaffen maar door middel van voorlopige aanslagen neer te leggen bij de Belastingdienst. De taak van de werkgever gaat zich dan beperken tot het geven van voorlichting aan werknemers over het invullen van de aangifte Inkomstenbelasting. VNO-NCW verwacht dat uit de heroverweging werkloosheid wellicht fiscale maatregelen op dit gebied volgen als oplossing.

5) Vennootschaps- en dividendbelasting.

Met de grondslagverbreding zoals die wordt voorgesteld in de Vennootschapsbelasting kan VNO-NCW instemmen mits dit tot gevolg heeft dat het tarief daalt, waardoor het resultaat

budgetneutraal is en er een neutrale situatie ontstaat tussen de vlaktaks en de heffing in box 2 van de Inkomstenbelasting enerzijds en de Vennootschapsbelasting anderzijds. Tot slot pleit VNO-NCW voor de afschaffing van de dividendbelasting. Deze is slecht voor het vestigingsklimaat van Nederland, omdat de dividendbelasting leidt tot het belasten van de wereldwinst.

6) Overige opmerkingen.

Voor het overige merkt VNO-NCW nog op dat zowel de marginale als de effectieve tarieven van de Nederlandse belastingen in overeenstemming dienen te zijn met de ons omringende landen. Vooral de Inkomstenbelasting dient grondig te worden aangepakt. Daarnaast is belasting op consumptie eenvoudiger voor werkgevers én werknemers. Ook pleit VNO-NCW voor het samenvoegen van verschillende milieubelastingen tot één overkoepelende milieubelasting. VNO-NCW is het eens met de Stichting Natuur en Milieu dat vergroening van het belastingstelsel de groei kan bevorderen, mits deze belastingen eenvoudig zijn en niet tot distorsie leiden.

Tot slot raadt VNO-NCW de commissie aan te kijken naar een collectieve herziening en bij de verschillende belastingen niet te veel losse maatregelen te nemen. In iedere stelselherziening zullen er winnaars en verliezers zijn en mede in dat licht bezien zal VNO-NCW in de uiteindelijke bijdrage niet te specifiek op de verschillende regelingen ingaan.

Register Belastingadviseurs (RB).

Het RB constateert dat in de praktijk tegen knelpunten wordt aangelopen. De voorstellen die het zal doen, sluiten vooral aan bij de doelstellingen eenvoud en efficiëntie van het systeem van de commissie. Het maakt geen politieke keuzes en een schriftelijke inbreng zal nog volgen. Het RB gaat ervan uit dat in toekomstige belastingstelsels nog steeds de inkomsten-, loon-, omzet- en Vennootschapsbelasting zullen bestaan en dat deze belastingen ook de grootste opbrengst zullen genereren. Het kiest er daarom voor om de knelpunten in die belastingen (vandaag) te bespreken en zal de commissie een lijst van aandachtspunten toesturen.

1) Onderscheid tussen verschillende vormen van inkomen.

Het RB constateert dat de werknemer in het huidige belastingstelsel de fiscale loser is. De arbeidsmarkt wordt steeds flexibeler door een groeiend aantal deeltijdbanen. Er moet goed worden gekeken naar de verhoudingen tussen ondernemers, resultaatgenieters en werknemers. Bij ondernemersfaciliteiten moet kritisch worden gekeken op wie deze van toepassing dienen te zijn en vanaf wanneer. Het RB pleit ervoor om het urencriterium volledig af te schaffen. Verder constateert het dat het onderscheid tussen winstgenieters en resultaatgenieters soms moeilijk te maken is. Ook moet worden gekeken naar het verschil in fiscale behandeling tussen de werknemer en de resultaatgenieter. Tot slot constateert het RB dat door de zelfstandigenaftrek en de MKB winstvrijstelling bij (kleine) ondernemers 25 procent van de winst is vrijgesteld terwijl werknemers en resultaatgenieters nul procent van hun inkomen van belasting zien vrijgesteld. Naar aanleiding van een kanttekening vanuit de commissie dat de verlaging van de belasting op winst heeft plaatsgevonden in het kader van terugsluis (naar aanleiding van bijvoorbeeld de energiebelasting en de grondslagverbreding), merkt het RB op dat de verschillen tussen ondernemer en werknemer wel erg groot zijn geworden. Waar ondernemers steeds meer faciliteiten krijgen, kan een werknemer momenteel niet eens meer zijn kosten aftrekken, terwijl het systeem voor de werknemer verder niet veranderd is. Het RB pleit er dus voor om het systeem eens goed onder de loep te nemen en te beoordelen of de verschillen in belastingheffing van ondernemers en werknemers in de huidige arbeidsmarkt nog wel gerechtvaardigd zijn. Bijvoorbeeld het opnemen van de resultaatgenieter in het winstregime zou volgens het RB zeker in de overwegingen van de studiec commissie betrokken moeten worden. Maar het RB pleit zeker niet voor het zomaar afschaffen van alle ondernemersfaciliteiten.

2) Vereenvoudiging vennootschaps- en Inkomstenbelasting.

Hoewel in de Vennootschapsbelasting wel rekening is gehouden met het MKB, is de Vennootschapsbelasting wel steeds ingewikkelder geworden. Dit blijkt volgens het RB onder andere uit de leaseregeling. Deze complexiteit is vooral het gevolg van de internationale setting waarin de Vennootschapsbelasting zich beweegt. Vooral voor kleinere ondernemingen is het belangrijk dat de Vennootschapsbelasting eenvoudiger wordt en uitvoerbaar blijft. Dat geldt ook voor de Inkomstenbelasting waar een vlaktaks – of in ieder geval minder differentiatie in tarieven – aan zou kunnen bijdragen.

3) Overige opmerkingen.

Het RB bepleit om rond 2020 een studie te doen naar een rechtsvormneutrale winstbelasting zoals ook door eerdere sprekers al werd gesuggereerd. Een eerdere volledige herziening van het Nederlandse belastingstelsel ziet het RB niet zitten vanwege de tijd die een omzetting kost op het gebied van eenvoudige uitvoering en automatisering.

Prof. dr. S. van Weeghel
Voorzitter Studiecommissie Belastingstelsel

commissiebelastingstelsel@minfin.nl

Briefnummer
09/12.042/Dk/JVE/Lou

Den Haag
4 november 2009

Onderwerp
Schriftelijke inbreng VNO-NCW en
MKB-Nederland ten behoeve van de
hoorzitting Studiecommissie
Belastingstelsel

Telefoonnummer

E-mail

@vno-ncw.nl

Geachte heer Van Weeghel,

Bij mailbericht van 15 oktober 2009 hebben de secretarissen van de Studiecommissie Belastingstelsel VNO-NCW/MKB-Nederland uitgenodigd om voor 6 november 2009 schriftelijk aan te geven hoe volgens deze ondernemersorganisatie het Nederlandse fiscale stelsel er in 2020 uit zou moeten zien. De schriftelijke inbreng dient ter voorbereiding van een op 10 november 2009 te houden hoorzitting van belanghebbenden omtrent hun zienswijze over de herziening van het belastingstelsel.

Wij voldoen gaarne aan het verzoek voor schriftelijke inbreng en worden gaarne uitgenodigd voor de hoorzitting.

Gegeven de korte tijd die is geboden voor de schriftelijke inbreng zal deze uiteraard slechts kunnen bestaan uit een schets van hoofdlijnen voor een nieuw stelsel. Om dezelfde reden heeft hierover geen ledenraadpleging kunnen plaatsvinden.

Inleiding

Wij kunnen ons in beginsel vinden in de centrale uitgangpunten die in de taakopdracht van de Studiecommissie worden vermeld in relatie tot een nieuw stelsel: soliditeit, solidariteit, economische efficiëntie, eenvoud en milieuvriendelijkheid. Daarnaast lijken echter ook criteria als internationaal concurrerend en internationale inpasbaarheid van belang.

Economische efficiëntie wordt nader toegelicht als een keuze voor een belastingmix zodanig dat het de economische groei zo weinig mogelijk belemmert. Wij achten deze nadere invulling te weinig ambitieus. De

ondernemingsorganisaties pleiten ervoor dat (de overgang naar) het nieuwe stelsel maximaal zal bijdragen aan economische groei. De huidige economische crisis, de substantiële (structurele) fiscale lastenverlichtingen in concurrerende buitenlandse landen maar ook de ingrijpende verschuivingen in het mondiale economische krachtenveld dwingen daartoe. Deze noodzakelijke "sense of urgency" dwingt er ook toe dat de stelselherziening niet pas per 2020 (dus na 10 jaar) maar zo snel als zorgvuldigheid toelaat wordt ingevoerd. Stelselherziening per 2012 zou het doel moeten zijn.

Omgevingsfactoren

Vaststaat dat door globalisering er een toenemende mobiliteit is van kapitaal en kennisintensieve arbeid en daarmee dus van economische activiteiten, economische groei en winstgrondslag. In het verlengde daarvan vindt er beleidsconcurrentie plaats ten aanzien van (effectieve) tarieven van de inkomsten – en vennootschapsbelasting en ten aanzien van (internationale) verdeling van belastinggrondslag. De trend is dan ook zichtbaar van een verschuiving in de belastingmix van directe naar indirecte belastingen omdat deze laatste belastingmiddelen minder concurrentieverstorend en robuuster lokaal gebonden zijn. Een verhoging van de BTW of milieubelastingen en een structurele verlaging van de inkomstenbelasting, vennootschapsbelasting bevordert de economische groei (OECD: Tax and economic growth, 2008). Deze trend gaat hand in hand met de vergroening van het belastingstelsel. In dit verband verdient opmerking dat de BTW als belastingmiddel vooral voor Nederland met een hoge exportquote het economische voordeel heeft dat bij export het 0-tarief geldt terwijl directe belastingen en werkgeverslasten onderdeel blijven van de kostprijs.

Inkomstenbelasting

VNO-NCW/MKB-Nederland nemen als vertrekpunt van deze schets van een herzien belastingstelsel het unanieme SER-advies "Welvaartsgroei door en voor iedereen" uit 2006. In dit advies bepleit de Raad ondermeer de marginale IB-tarieven voor midden- en hogere inkomens te verlagen.¹ In het eveneens unanieme SER-advies "Duurzame globalisering: een wereld te winnen" uit 2008 bepleit de raad wederom een verlaging van de tarieven. De Raad constateert dat het Nederlandse toptarief behoort tot de hoogste in de EU en bovendien al bij een relatief laag inkomen aangrijpt. De Raad wijst erop dat lagere (effectieve) tarieven van belang zijn voor arbeidsmarktdynamiek, het vestigingsklimaat en een effectief middel zijn voor bevordering van investeringen alsmede export en import op de middellange termijn.² De Raad plaatst de tariefverlaging in het kader van een fundamentele herziening van de IB en in het perspectief van een vlaktaks. Een vlaktaks biedt voorts als voordelen eenvoud, lagere administratieve lasten,

¹ In combinatie met een arbeidskorting gericht op lagere inkomens

² CPB MEV2002, pp 132-138

vermindering van fiscale sturing (boxarbitrage) en de mogelijkheid voor het ontwikkelen van een loonsomheffing.

In "Nederland kan winnen: 93 adviezen van ondernemend Nederland" geven VNO-NCW en MKB-Nederland hun gezamenlijke visie op de periode 2007-2011. In deze publicatie wordt voorzover hier relevant voorgesteld de progressie en lastendruk in de IB te beperken door aan te sturen op twee tarieven als opmaat voor een vlaktaks. Naast de eerder genoemde overwegingen hiervoor als arbeidsmarktdynamiek, vestigingsklimaat, scholing en internationale vergelijking wordt voorts nog gewezen op de grotere verantwoordelijkheid van burgers om keuzes te maken op het gebied van onderwijs, mobiliteit, gezondheidszorg en kinderopvang. Bij deze keuzes horen ook voldoende middelen.

Onder het motto "Niet bang zijn voor verandering, kansen grijpen" wordt in het kader van de (financiering van) de vergrijzing gerichte maatregelen voorgesteld zoals fiscalisering van de AOW (en verhoging AOW-leeftijd). Een ander belangrijk aspect in de publicatie betreft de wijze van financiering van de zorgkosten via de inkomensafhankelijke bijdrage ten laste van werkgevers. Gepleit wordt voor afschaffing van de verplichte werkgeversbijdrage omdat financiering van de zorgkosten ten principale geen werkgeverslast is, de werkgeversbijdrage een voor de economie schadelijke loonkostenversneller vormt en de automatische vergoeding door werkgevers leidt tot een politiek onjuist budgettair afwegingskader ten aanzien van (de beheersing van) de zorgkosten.

Wij kunnen ons dan ook goed vinden in de meer concrete voorstellen voor een vlaktaks zoals vervat in het rapport "Een sociale vlaktaks: naar werkbare en begrijpelijke inkomstenbelastingen" uit 2009 van het Wetenschappelijke Instituut voor het CDA waarin de hiervoor genoemde elementen zijn samengebracht. Het voorstel past in de eerder genoemde verschuiving in de belastingmix van directe naar indirecte belastingen, biedt een brede en robuuste basis, kent een concurrerend vlaktarief voor jong en oud (solidair) en is sociaal door een mogelijke samenstel van heffingskortingen en een mogelijk tweede tarief voor zeer hoge inkomens.

Het in het rapport opgenomen tarief van 20% voor box II opent voorts in samenhang met (de hoogte van) het Vpb-tarief de mogelijkheid van deze box een winstbox te maken om aldus tot een meer rechtsvormneutrale winstbelasting te komen. Een separaat winstbox/ondernemingswinstbelasting kan ondernemerschap en doorgroei bevorderen. Flankerend beleid zal nodig zijn om de transitie-effecten te mitigeren.

Een ander belangrijk aspect in het rapport betreft de voorgestelde brutering van de inkomensafhankelijke zorgbijdrage van de werkgevers (het brutoloon wordt eenmalig verhoogd met dit bedrag). Mede tegen de achtergrond van het koopkrachtbeeld van de stelselherziening kan nader worden bezien of separate

werknemerspremieheffing, nominalisering (met compenserende zorgtoeslag) of incorporatie in de vlaktaks aangewezen is.

Loonbelasting

Een vlaktaks opent de mogelijkheid voor inhouding van een uniforme voorheffing. De berekening van het bruto-netto traject kan vervolgens geheel een zaak worden tussen Belastingdienst en belastingplichtige (werknemer) al dan niet via voorlopige aanslagen. Naast de uniforme voorheffing resteert aldus voor de werkgever een beperkte informatieverplichting om de heffing van inkomstenbelasting mogelijk te maken. Op deze wijze kan een omvangrijke administratieve lastenverlichting worden bereikt.

Werknemersverzekeringen

Op dit moment worden de werknemersverzekeringen feitelijk geheel door de werkgevers gefinancierd. De Heroverwegingswerkgroep Werkloosheid is gevraagd fundamenteel na te denken over financiering en inrichting van de WW. Daarbij kunnen financieringsvarianten aan de orde komen die invloed kunnen hebben op het belastingstelsel. Afstemming op dit terrein lijkt dan ook wenselijk.

Vennootschapsbelasting

Thans is in voorbereiding een wetsvoorstel inzake beperking van renteaftrek in (internationale) groepssituaties. VNO-NCW en MKB-Nederland hebben commentaar gegeven bij het consultatiedocument "Mogelijke aanpassingen in de vennootschapsbelasting" dat ziet op deze beperking van renteaftrek. In het commentaar hebben wij aangegeven onder voorwaarden in te kunnen stemmen met deze grondslagverbreding. Eén van de voorwaarden – een *conditio sine qua non* – is dat de budgettaire opbrengst van de grondslagverbreding wordt teruggesluisd in een tariefverlaging naar tenminste 20%. Bij dit tarief ontstaat ook een samenhang met het tarief van box II in de hiervoor beschreven vlaktaks waardoor uitzicht kan ontstaan op een winstbox.

Een belangrijke vestigingsvoorwaarde is stabiliteit in de Vpb: berekenbaar, betrouwbaar en bestendig. Ondernemingen enten immers hun organisatorische – en financiële inrichting in hoge mate op de wettelijke fiscale structuur. Wijzigingen leiden dan ook tot hoge aanpassingskosten. Wij bepleiten dan ook dat na de hiervoor genoemde grondslagverbreding stabiliteit de richtsnoer is. Dit neemt niet weg dat in het licht van internationale ontwikkelingen toekomstige verbeteringen zullen moeten worden doorgevoerd. Internationale ontwikkelingen zullen dus nauwlettend moeten worden gevolgd.

Dividendbelasting

In het eerder genoemde SER-advies "Duurzame globalisering" wordt aandacht gevraagd voor de negatieve werking van de dividendbelasting op het

vestigingsklimaat van hoofdkantoren van internationale ondernemingen. In het VNO-NCW commentaar bij het consultatiedocument "Mogelijke aanpassingen in de vennootschapsbelasting" wordt sterk aangedrongen op een afschaffing/modernisering van de dividendbelasting. De dividendbelasting verhindert namelijk de vestiging van internationaal opererende ondernemingen in Nederland omdat de wereldwijde winst onder de Nederlandse dividendbelasting valt. Een groot aantal lidstaten heeft (daarom) defacto hun dividendbelasting afgeschaft. Wij herinneren in dit verband aan de toezegging van de minister van Financiën in zijn brief van 20 februari 2009 aan de Tweede Kamer over de visie financiële sector en voortgangsrapportage vestigingsklimaat waarin hij toezegt dat – in relatie tot het onderzoek naar de behandeling van renteontvangsten en –uitgaven - zal worden bezien of verdere modernisering van de dividendbelasting een bijdrage kan leveren aan het versterken van de positie van Nederland.

Sanering kleinere belastingen

Ten einde administratieve lasten en (perceptie)kosten te verminderen en economische distorsies weg te nemen is het verstandig zoveel mogelijk kleinere belastingen af te schaffen, te integreren of te vervangen in één of meer grotere belastingmiddelen. Daarbij kan gedacht worden om de huidige kleinere milieubelastingen die veelal geen enkel milieudoel maar uitsluitend een budgettair belang dienen zoals grondwaterbelasting, leidingwaterbelasting en verpakkingenbelasting te vervangen één milieubelasting. Deze kleinere belastingen leiden tot concurrentiedistorsies en hoge administratieve lasten en kosten.

Hierbij zij gewezen op de komende aanpassing van de EU-richtlijn inzake energiebelasting die naast de energiecomponent mede wordt gebaseerd op CO₂ uitstoot. Wij kunnen ons voorstellen dat de hiervoor genoemde kleinere belastingen worden afgeschaft en de budgettaire derving wordt opgevangen in een (de) nieuwe energiebelasting die is gebaseerd op zowel een energie als een CO₂ component. Daarbij is uitgangspunt dat bedrijven die deelnemen aan ETS van deze energiebelasting zijn uitgesloten.

VNO-NCW/MKB-Nederland zijn steeds bereid tot nader overleg of commentaar.

Met vriendelijke groet,

Directeur Beleid